kılavuzumuz bilimsel sosyalizm, silahımız partimizdir

çark başak

türkiye işçi partisi merkez yayın organı

yıl:1 sayı:3 16 mart 1976 salı 150 kuruş

ONBEŞ GÜNLÜK

KAPİTALİZMİN KİRLİ YAN ÜRÜNLERİ

Rüşvet, görevi kötüye kullanma, yolsuzluk olayları arızi, geçici olaylar değildir. Bunlar kapitalist sistemin işleyişinin yan ürünü, kirli döküntüleridir. Şimdi çarşaf çarşaf gazete sayfalarına dökülen olaylar, buzdağının su üstünde görülen küçük kısmıdır. Esas kütle, suyun altındadır. Eşildikçe, kazıldıkça daha neler neler su yüzüne vuracaktır. Rüşvet, yolsuzluk, görevi kötüye kullanmaların nerelere, kimlere kadar uzandığı gün ışığına çıkacaktır.

Bunlar, temel kuralı kâr, daha fazla kâr, azami kâr olan bir sistemin, kapitalizmin, tabiatı icabı yarattığı sonuçlardır. Kâr kuralı ile ahlâk ve insancıl değerler uzlaşmaz bir biçimde çelişir. İnsanın insanı sömürdüğü bir düzende ahlâktan söz etmek en azından gülünçtür.

Politikacıların «maneviyatçılık» ve «ahlâk»tan çok söz ettiği bir ortamda rüşvet ve yolsuzluk olaylarının salkım salkım ortaya dökülüşü bir çelişki değildir. Kapitalist sistem kaçınılmaz olarak bu kirli yan ürünleri veriyor. Ortaya çıkmadan önce de, bunların eskiden ve şimdiki varlığı biliniyordu. Bu durumda burjuva politikacılar ahlâk'tan yana çıkıp, kendilerinin sosyal adaletsizliğe, sömürüye, rüşvet ve yolsuzluklara karşı oldukları, bunlarla mücadele ettikleri ve durumun bu düzen içinde de düzeltilebileceği kanısını kitlelere yerleştirmek istiyorlar.

«Maneviyatçılık» ve din bezirgânlığının asıl hedefi de şu: Sömürü düzenini, işçi ve emekçi kitleleri yoksullaştıran, perişan eden bu düzeni onlara değişmez, değiştirilmez bir alın yazısı olarak kabul ettirmektir. İşçi çalıştığı işyerine küçük memur çalıştığı devlet dairesine «ekmek kapısı» olarak bakacak, patrona, işveren devlete, şükran borcu duyacaktır. Kredi, hammadde, pazarlama sıkıntıları içinde bulunan büyük sermayenin kırıcı rekabeti altında ezilen, tefeciden, tüccardan yakasını kurtaramayıp ürününü tarlada iken ucuza elinden çıkarma durumunda kalan kırsal ve kentsel üreticiler, «kaderim böyleymiş, beş parmak bir olmaz» diyeceklerdir.

Kısacası burjuvazi ve onun politikacıları dini, kendi çıkarlarını güvence altına alacak bir **sınıf mücadelesi aracı** olarak kullanmaktadırlar.

çark başak

MC'NİN DÜŞÜRÜLMESİ YOLUNDA ETKİN KİTLE HAREKETLERİ

Merkez Yönetim Kurulu 6 - 7 Mart 1976 günü toplandı. MYK'nın yayınladığı bildirinin özetini veriyoruz.

Burjuvazinin ve tüm gerici güçlerin en saldırgan biçimde bir araya geldiği MC iktidarının varlığı, her geçen gün toplum için daha tehlikeli bir duruma gelmektedir. İşçi sınıfına, gençliğe, memurlara, tüm halk kitlelerine yöneltilen saldırılar ardı kesilmeden sürüyor.

MC iktidarı, işçi sınıfının kazanılmış ekonomik ve sosyal haklarını ve bağlı olarak zaten kısıtlı bulunan demokratik özgürlükleri ağır bir tehdit altında tutuyor. İlerici sendikal hareket, özellikle bazı iş kollarında kazandığı mevzilerden püskürtülmek istenmektedir.

Gençlik arasında, üniversitelerde estirilen terör yeni boyutlara ulaşmıştır. Üniversite gençliğinin ne öğrenim yapma özgürlüğü, ne de can güvenliği kalmıştır. Terör üniversitelerden sonra orta öğretime de sıçratılmıştır.

Memur kıyımı, öğretmen kıyımı, işten çıkarmalar, açığa almalar birbirini kovalamaktadır. Bu yapılanlar, daha önceki dönemlerde de görülmüş olan ve «partizanlık» denen olayın ötesinde bir anlam taşımaktadır. MC iktidarının uygulamaları çok daha tehlikeli bir yönde gelişmekte devlet kadrolarının faşistleştirilmesi amaçlanmaktadır.

Öte yandan Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da ırkçı, şoven baskılar ve uygulamalar devam etmektedir. Bu baskılar devam ederken ve her geçen gün yeni yeni örnekleri ortaya çıkarken bir yandan da çeşitli provokasyonların tohumları serpilmektedir. Çeşitli amaçlarla hiç değilse bölgesel sıkıyönetim uygulamasına geçebilmenin yolları aranıyor.

Şu bilinmelidir ki, bütün bu olanlar birer rastlantı veya birbirinden kopuk tek başına olaylar değildir. İşçi sınıfı, emekçi halk kitleleri, tüm demokratik güçler planlı ve topyekün bir saldırı karşısındadırlar.

Dar bir boğaza sıkışan burjuvazi çıkış yolunu, işçi ve emekçi sınıflara daha çok yüklemekte, onların ekonomik ve sosyal haklarına, demokratik özgürlüklere giderek artan ölçülerde saldırmakta ve emperyalizmle daha çok bütünleşmekte arıyor. Bu baskı ve terör uygulamaları, bu anti-demokratik uygulamalar, her geçen gün bir çığ gibi büyüyen enflasyon ve hayat pahalılığı bu yüzdendir. Yabancı sermayeye açılmış kapılar bu kez ardına kadar açılıyor. 1950 - 1970 arası Türkiye'ye giren yabancı sermayenin iki katından fazlası son beş yıl içinde, 1976'ya kadar gelen toplam yabancı sermayenin % 43'den fazlası ise on aylık MC iktidarı dönemine aittir.

İşte bunlardan dolayıdır ki, tüm demokratik güçlerin, ilericilerin, yurtseverlerin, sosyalistlerin içinde bulunduğumuz dönemdeki güncel görevi MC'nin iktidardan uzaklaştırılmasıdır. Bu iktidar düşürülmeli, gerici güçlerin en saldırgan biçimde biraraya geldiği bu odak dağıtılmalıdır. Meclis içi denetim yolları eksiksiz ve inatla işletilmeye çalışılırken, bir yandan da kitlelere MC'nin içyüzü tekrar tekrar açıklanmalıdır. Tüm demokratik güç ve örgütler kitlelerini her gün uyarmalı ve onları MC'nin iktidardan düşürülmesi yolunda harekete geçirmelidir. Etkin kitle hareketleri oluşturulmalıdır. Partimiz, yurt çapında yürüttüğü kampanyada olduğu gibi, kamuoyunun uyarılması ve MC'nin sergilenmesi ve iktidardan düşürülmesi için üzerine düşen görevleri yerine getirmeye var gücüyle devam edecektir.

ÖRGÜT HABERLERİ

2.bölge temsilcileri toplantısı yapılıyor

Merkez Yönetim Kurulu, tüzüğün 25. ci maddesinin öngördüğü Bölge Temsilciler Toplantılarından ikincisinin Gaziantep'te yapılmasını kararlaştırmış bulunuyor. Bu karar uyarınca, Parti'nin Güney ve Doğu'da mevcut il yönetim kurulları, ilçe başkan ve sekreterleri ile Parti temsilcileri toplantıda hazır bulunacaklardır. 27 - 28 Mart Cumartesi - Pazar günleri Gaziantep ilimizin konukları olarak bir araya gelecek bölge temsilcileri, «Parti'nin bölgede gelişmesi ve etkinliğini arttırması yönünde» görüşlerini dile getireceklerdir. Genel Sekreterin başkanlığında yapılacak olan toplantının ilk oturumu Parti dışından davetlilere de açık olacak, bu oturumda Genel Başkan Behice Boran konuşacaktır. Merkez Örgüt Bürosu üyeleriyle Parti'nin doğrudan ve dolaylı yayın sorumlularının da çağrılı olduğu toplantının sonraki oturumlarında temsilciler mali durum ve yayın konularıyla birlikte, örgütlerinin gelişme sorun ve perspektiflerini görüşeceklerdir. Merkez Yönetim Kurulu, bu konuda hazırlanacak raporların :

«Örgütlerin bölgelerindeki :

A — Genel durum ve yapı,
B — İşçi ve emekçi kümelenmeleri ve çalışma yerleri,
C — Köy ve köylülerin durumu, köyden kente göç ve tarım işçilerinin sorunları,
D — Parti'nin bölgede örgütlenmesinin perspektifleri ve hedeflerinin neler olması gerektiği,
E — Mevcut örgütlenme durumu,
F — Diğer «sol» örgütlerin durumları ve değerlendirilmesi»

bölümlerini içermesini de kararlaştırmış bulunmaktadır.

Daha önce Bursa'da yapılan Marmara ve Batı Karadeniz bölge temsilciler toplantısına yerel örgütlerimizin sundukları benzeri raporların kendi örgütleri için başlıbaşına kapsadığı büyük değer yanında, Parti'nin, bölgenin bütünündeki gelişmesi açısından Merkez Kurulları'na ışık tutacak somut, pratik çözümlemeleri gözönüne alındığında, bu toplantı raporlarından da aynı yararların sağlanacağı kuşkusuzdur.

il temsilcileri toplanacak

Merkez Yönetim Kurulu, ikinci İL TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI'nın, Parti'nin kuruluş yıldönümünde İstanbul'da yapılmasını kararlaştırmıştır. Tüzüğün 24. cü maddesi uyarınca yılda iki defa olağan olarak toplanan il temsilcileri toplantısının birincisi geçtiğimiz Kasım ayında Ankara'da yapılmıştı. Toplantının gündemi, Merkez Yönetim Kurulu'nun önümüzdeki ay başında yapacağı toplantıda son biçimini alacak ve Örgüt'e duyurulacaktır.

MYK toplandı

Geçtiğimiz hafta 6 - 7 Mart Cumartesi - Pazar günleri Türkiye İşçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu, Genel Merkez'de aylık toplantısını yaptı. Genel Başkan Boran'ın dış ve iç güncel politik sorunları kapsayan konuşmasından sonra bu konuda görüşmeler yapıldı. Daha sonra, bir önceki toplantıda kararlaştırılmış olan «MC DÜŞÜRÜLMELİDİR» kampanyası sonuçları irdelendi. Kampanya boyunca, iktidarın her türlü engelleme girişimlerine karşın üstün gayret ve başarılı çalışmalarından dolayı bütün örgüt birimleri ile üye ve aday üyelere, Kurul'un takdir ve tebriklerinin iletilmesine karar verildi. Merkez Yönetim Kurulu ayrıca, MC'nin halkımız için ne büyük bir tehlike olduğunu ve her yeni gün bu tehlikenin daha ileri boyutlara eriştiğini bir kez daha sergileyen ve gerek Parlemento içi çalışmalar, gerek etkin kitle hareketleriyle MC'nin bir an önce düşürülerek bu tehlikenin önlenmesi için kamu oyunu yeniden uyaran ve Parti'nin bütün olanaklarıyla bu konudaki çalışma ve girişimlerini sürdüreceğini belirten bir BİLDİRİ yayınlanmasını yararlı buldu.

Kurul'da, Örgüt'ün gelişme sorunları da görüşülerek önümüzdeki dönemde gerçekleştirilecek toplantılarla ilgili bir dizi kararlar alındı.

abone kampanyası

Çark Başak Partililerce elden dağıtılarak satılan bir gazetedir. Bu daha önce de belirtilmişti. Bu durumda Çark Başak'a abone olmak ve abone yazmak özel bir önem taşıyor.

Gazete ile ilgili olarak Parti örgütüne yayınlanan genelgede söylendiği gibi her Parti üyesi ve aday üye Çark Başak'a abone olmak durumundadır.

Ne var ki iş bununla da bitmiyor. Her Parti örgütü ve her Partili Çark Başak'a abone yazmak için vargücüyle çalışacaktır. Parti örgütleri, Partililer Çark Başak'a abone yazmak konusunda tam bir yarışma içinde olmalıdırlar. Örgütlerin abone yazmadaki başarıları yeri geldiğinde Çark Başak'ta yayınlanacak.

Bir de ilk üç sayının Çark Başak'ı tanıtmak amacıyla postalandığı çeşitli Parti dışı örgütler var. Bu sayıdan itibaren bu tür dağıtım sona ermektedir. Bundan böyle ancak abone olanlara Çark Başak gönderilecektir.

Çark Başak, daha üçüncü sayısında, profesyonel dağıtım şirketlerinin dışında en yaygın bir biçimde dağıtılarak satılan bir gazete haline gelmiştir. Bu durumu daha da geliştirmek ve bu amaçla abone kampanyasını hızlı bir şekilde yürütmek Parti örgütlerinin, Partililerin en önemli görevlerinden biridir.

ABONE BEDELİ ŞU ADRESLERE GÖNDERİLEBİLİR :
1) TİP GENEL MERKEZİ POSTA ÇEKİ NO: 20095893
2) NURDAN ORPEN, NUR'U ZİYA SOK. 17/5 TÜNEL - İSTANBUL

PARTİ ÜYESİ KİMLİK KARTININ, KENDİSİNİ PARTİ'NİN MANEVİ VARLIĞI İLE BÜTÜNLEŞTİREN İLK MADDİ KANIT OLDUĞUNU, KARTINI GÖSTERMEKSİZİN PARTİ ÇALIŞMALARINA KATILAMAYACAĞINI BİLİR; DAİMA YANINDA TAŞIR VE SÜRESİ İÇİNDE YENİLER. — TİP TÜZÜĞÜ'NDEN

kimlik kartları yenileme süresi bitiyor

Merkez Yönetim Kurulu'nun 1976 yılı için tespit ettiği kimlik kartları yenileme süresi 31 Mart 1976'da sona eriyor. Bu süre içinde üye kimlik kartlarının yenilenmemesi halinde tüzüğün 9. maddesinin birinci bendindeki hükümler yerine getirilecek ve bekleme süresini de geçirenler Parti'den ayrılmış sayılacaklar. Kart yenileme işlemleri üyelerin bağlı olduğu ilçe örgütleri tarafından yapılıyor. İlçe örgütleri olmayan üyeler, bağlı oldukları İl Yönetim Kurullarına başvurmakta ve kartlarını yenilemekteler. Doğrudan Genel Merkez'e bağlı üyeler ise yeni kartlarını Genel Merkez'den alacaklardır.

bilim, işçi ve emekçi sınıflar içindir

Genel Başkanımız Behice Boran, 13 Mart 1975 günü Ankara'da TÜM ÖĞRETİM ÜYELERİ DERNEĞİ tarafından düzenlenen toplantıda bir konuşma yaptı. Eski bir öğretim üyesi olarak Tüm Öğretim Üyeleri Derneği'nin toplantısına davet edilen Genel Başkanımız, yaptığı konuşmada bilimin toplumla olan ilişkisine değindi. Burjuva bilim adamlarının, bilimi toplumdan soyutlamalarını, bilimi anlaşılmaz bir hale getirmelerini eleştirerek, bilimin işçi ve emekçi sınıfların hizmetinde olması gerektiğini söyledi.

Daha sonra bilim adamlarının toplumsal sorumluluğu üzerinde duran Genel Başkan, Türkiye'de işçi ve emekçi sınıfların gelişen mücadelesi ile birlikte bu sorumluluğu duyan bilim adamlarının arttığını anlattı. Bu gelişmenin işçi ve emekçi sınıflar adına olumlu ve kıvanç verici bir gelişme olduğunu dile getirdi. Bilim ve bilimsel araştırma özgürlüğünü engelleyen anti - demokratik uygulamaları eleştirerek konuşmasına son verdi.

parti'nin kuruluşu ve 1 mayıs kutlanacak

Merkez Yönetim Kurulu son toplantısında Parti'nin birinci kuruluş yıldönümünün 1 Mayıs İşçi Bayramı ile birlikte İstanbul'da törenle kutlanmasına karar vermiştir. Spor ve Sergi Sarayı'nda yapılacak törenin hazırlıkları için Genel Merkezde bir komite görevlendirilmiştir. Kültür ve sanat çevrelerinde ilgi ile karşılanarak benimsenen törene yerel örgütlerimiz de yöresel gösteriler koro ve folklor ekipleriyle katılmak üzere çalışmalarını sürdürmektedirler.

Bilindiği üzere, Türkiye İşçi Partisi kurucuları, Parti'nin kuruluşu için, dünya işçi hareketinin en anlamlı günü 1 Mayıs'ı seçmişler, ancak o günün tatil olması, resmi dairelerin çalışmaması dolayısıyla kuruluş bildirimini İçişleri Bakanlığı'na 30 Nisan 1975 Perşembe günü sunmuşlardı.

kitle örgütleri bürosu genişletilmiş toplantıları

Merkez Yönetim Kurulu'muz, daha önce aldığı bir kararla, kitle örgütleri bürolarının çalışma alanı içine giren muhtelif kesimlerin özelliklerini ve kitle örgütlerinin, ülkemizin demokratikleşme mücadelesinde giderek artan rol ve önemlerini göz önünde tutarak Merkez ve İl Kitle Örgütleri Bürolarının çalışmalarının daha verimli kılınması için, bu büroların bünyelerinde sendikalar, meslek odaları, gençlik ve kadın seksiyonlarının oluşturulmasını karara bağlamıştı. Genelgeyle Örgüt'e duyurulan bu karar uyarınca Merkez Kitle Örgütleri Bürosu da bundan böyle çalışmalarını seksiyonlar halinde sürdürmektedir.

Diğer yandan, bir danışma organı niteliğinde olan büronun, bazı konularda Merkez Kurullarına sunulacak raporların hazırlanmasında, büro üyesi olmamakla birlikte muhtelif yerel örgütlerimizde görevli ve o konu ile doğrudan ilgili arkadaşlarımızın çağrılmasıyla genişletilmiş toplantılar yapması ve görüşlerin bu toplantılarda oluşturulması, Parti içi demokrasinin yerleşmesinde yavaş yavaş yeni ve güzel bir geleneğin doğmasına yol açmaktadır.

Sendikalar seksiyonunun genişletilmiş toplantısıyla atılan ilk adım, dergimizin son iki sayısı arasında, gençlik seksiyonunun genişletilmiş toplantısı ve sendikalar seksiyonunun ikinci toplantısıyla sürdürüldü. Önümüzdeki günlerde meslek odaları seksiyonunun da genişletilmiş bir toplantı yapması beklenmektedir.

3 Mart günü yapılan gençlik seksiyonu toplantısına, özürlü olarak katılamıyan Diyarbakır temsilcisi dışında Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, İstanbul ve İzmir il ve ilçelerini temsilen 20 genç arkadaş katıldı. Merkez Yönetim Kurulu'nca daha önce yayınlanmış bulunan «İlerici Gençliğin Güncel Görevi» bildirisi ışığında, ilerici yüksek öğrenim gençliğinin güncel somut hedeflerinin irdelendiği bu toplantıda, genç arkadaşlarımız pratikten gelen kimseler olarak sorunlarını dile getirdiler.

Toplantıda konuşan genç kardeşlerimiz, söz birliği ile Parti görevlerini öncelikle yerine getirme gereğini, Parti'nin şimdiki gelişme aşamasında «çalışma ekipleri» üyesi olarak işçi ve emekçi sınıflar içinde yeni mevziler kazanmak üzere çalışmanın birinci görevleri olduğunu bir kere daha vurguladılar. Ancak yüksek öğrenim gençliğinin bir parçası olarak kendi kitleleri içinde de Parti ilkeleri doğrultusunda çalışmaktan geri durmayacaklarını belirten genç partililer, yüksek öğrenim gençliğinin büyük çoğunluğunun, şu anda bu çoğunluk adına hareket ediyor görünen hiçbir grup veya grupçuğun yörüngesinde olmadığı olgusunu örneklerle sergilediler. Bugün içinde bulunulan dağınık görünümün ancak her fakülte ve yüksek okul çerçevesinde örgütlenecek birim dernekleri ve bunların oluşturacağı birliklerle giderilebileceğini, bunun için de 12 Mart sonrası değiştirilen yasaya göre ve sağcılar eliyle oluşturulan öğrenci derneklerinin gerçek durumlarının saptanması gerektiğini belirttiler.

Öğrencilerin somut, güncel sorunlarından hareketle bunlara tutarlı ve geçerli çözümler önerme ve bu yolda bütün güçleriyle ve sabırla çaba gösterme sonucu, gençlik içinde kendine kitle tabanı oluşturmaya çalışan «sapkın» eğilim ve akımların etki alanlarının giderek daha da daraltılıp sınırlandırılabileceğini ve uzun vâdede, geniş öğrenci kitlesinde zaten mevcut olan demokrat, antiemperyalist potansiyeli, işçi ve emekçi sınıfların örgütlü mücadelesine yandaş ve olumlu katkıları olabilecek gerçek bir kitle hareketine dönüştürme olanağı bulunabileceği görüşünde birleştiler.

Yapılan değerlendirmeler ve önerilen çözüm yolları, daha önce Başkanlık Kurulu'nda oluşturulan görüşlerle tam bir uyum gösterdi ve toplantı sonuçları Genel Sekreterlikçe Merkez Yönetim Kurulu'na sunuldu.

Merkez Kitle Örgütleri Bürosu Sendikalar Seksiyonu genişletilmiş toplantılarının ikincisi geçtiğimiz hafta, Merkez Yönetim Kurulu toplantısından sonra Genel Merkez'de yapıldı. Parti'nin muhtelif yerel örgütlerinde üye ve muhtelif sendikaların üst yönetimlerinde görevli arkadaşlarımızı bir araya getiren bu toplantı da partililerin sendikalar düzeyinde karşılaştıkları sorunların açık yürekle ortaya konması ve çözümlerde birleşmenin sağlanması açısından büyük yararlar sağladı.

Bir yandan faşizmin, işçi memur ayrımından imza sahteciliğine, işten atmadan yaralamaya, cinayet girişimlerine, Ankara ve İstanbul'dan Bursa ve Seydişehir'e kadar açık saldırılarına, diğer yandan Partililer dışında çeşitli çevrelerden gelen hatalı davranışlar ve açık kapalı provokasyon girişimlerini de içeren ve öncelikle partililerin etkin olduğu işçi kesimlerine karşı yürütülen kampanyaya karşın, Parti'nin gerilemek şöyle dursun, işçi sınıfı içinde her geçen gün yeni mevziler kazandığı bu toplantı dolayısıyla bir kez daha ortaya çıktı.

Sendika yöneticisi arkadaşlarımız, işçi sınıfının devrimci sendikal birliğini sağlama ve bunu DİSK içinde gerçekleştirme yolunda, giderek meydanı faşist, sağcı, sarı sendikalara bırakmaya dahi yol açabilecek türlü engellemeler karşısında yılmadan birlik ve beraberlik içinde dayanışarak görevlerini yerine getirmekten geri durmayacaklarını, görünüş ne olursa olsun, zamanın kendi lehlerine çalıştığını bilmenin gönül rahatlığı içinde inançla belirttiler. Parti'nin bu konudaki güncel politikasına ışık tutacak öneriler sundular.

Sendikalar Seksiyonu'nun genişletilmiş toplantıları, Parti'ye yeni katılmalar dolayısıyla giderek artan sayıda arkadaşımızın bir araya gelmesiyle bundan sonra da sürdürülecektir.

ÖĞRENCİ GENÇLİK, TÜM DÜNYADA OLDUĞU GİBİ TÜRKİYE'DE DE ÇOK HAREKETLİDİR VE POLİTİKLEŞMİŞTİR. İLERİCİ GENÇLİK HAREKETİNİN ANTİEMPERYALİST VE DEMOKRATİK BİR KARAKTERİ VARDIR.

— TİP PROGRAMINDAN

parti ve ideolojik mücadele

Örgütler ve koalisyonlar çözülüp dağılma tehlikesiyle karşılaştıkları zaman çok kere harcıalem bir taktik kullanılır; ortak bir «düşman» yaratıp ona saldırmak, bu «düşman»a saldırma hedefinde safları sıkıştırıp birleştirmek. Demirel de çatırdayan MC koalisyonunu ve kendinden uzaklaşan seçmen kitlesini kendine çekip toparlamak için böyle bir taktik uygulamaktadır.

Son günlerde Türkiye İşçi Partisi'ne de kendi çözülen saflarını sıkıştırıp birleştirme taktiğiyle saldırılar yöneltiliyor. «Eleştiri» iddiasıyla Parti'ye durmadan yükleniliyor.

Biz bunlara cevap vermiyoruz. Birincisi yaptıkları gerçek anlamda «sosyalist eleştiri» değil, «tartışma» da değil. Gerçeklere, olgulara hiç saygı göstermeden her ne pahasına Türkiye İşçi Partisi'ni karalamak, çamura batırmak. Unutuyorlar ki, kendileri çamura düşmüş olanlar, çırpındıkça daha beter gömülürler, boğulup giderler.

İkincisi, bir «düşman» yaratıp saldırarak «safları sıkıştırma, birleştirme» taktiğinin başarılı olabilmesinin bir şartı da karşı tarafın sabrını tükettirip cevap vermeye zorlamak, onu karşılıklı çekişme alanına sokmak. Böylece kendilerini karşı tarafla eşit düzeye çıkartabilmiş, kabul ettirmiş olacaklar. Biz onlara böyle bir «kuvvet şırıngası» yapacak değiliz.

İdeolojik mücadele, evet, ama bu ideolojisi olanlarla yapılır. Bir yıl içinde yüzseksen derecelik dönüş yapıp «ideoloji» değiştirenlerle «ideolojik mücadele» de ne? Belki bugün dediklerini de bir yıla varmaz yine reddederler, ne bilelim. Kaldı ki ideolojik mücadele, eline kalem kâğıt alıp, ileri geri yazıp çiziştiren her önüne gelenle tartışmaya girmek de değildir.

Türkiye İşçi Partisi, «sol kanat» içindeki grupçuklar arası çekişmeler ve didişmelere değil; dışa, yani ülke politikasına dönük bir partidir. Ülke politikasında yerini almak, sözünü söylemek, etkin olmak hedefine yöneliktir. Zamanını, enerjisini işçi ve emekçi sınıflar içinde örgütlenme çalışmalarında harcamaya kararlıdır. Şimdiki halde ideolojik mücadelesini de; doğruları, somut olgu ve durumların bilimsel sosyalist teori açısından somut tahlillerini yaparak açık seçik ortaya koymak ve konuya ilişkin yanlış görüş ve önerileri sergilemek yoluyla yapıyor.

12 MART

Behice BORAN
Genel Başkan

12 Mart muhtırasının verilişinde iki ayrı koldan gelen ve çelişen etkenler rol oynamıştır ve bu muhtıranın verilişinin iki yanlı ve çelişkili anlamı vardır.

12 Mart'ın bir hayli öncesinden beri burjuvazinin ve iktidarlarının demokratik özgürlükleri kısıtlama, işçi sınıfının politik ve ekonomik mücadelesini ve örgütsel hareketini bastırma, tümüyle toplumun demokratikleştirilmesi sürecini durdurma eğilimi ve girişimleri güçlenmişti. Bu eğilim ve girişimler daha 1961 Anayasası'nın kabul edilmesinden sonra, işçi sınıfı hareketinin hızlanması ve politik partisinin oluşmasıyla İnönü koalisyonları döneminde baş göstermişti, ama 1971 öncesinde bu anti - demokratik gidiş artık basında «Yahya Han» formülünün uygulanması ihtimalinden açıkça sözedildiği düzeye gelmişti. Türkiye İşçi Partisi çeşitli bildirilerinde, yetkililerinin demeçlerinde, raporlarında parlamentolu veya parlamentosuz, üniformalı veya üniformasız bir faşist yönetimin oluşturulmak istendiğini vurgulamış, durumu kamuoyuna duyurmuş, 1971 Ocak ayında «Faşizme Hayır!» kampanyası açmıştı.

Öbür yandan asker - sivil kesimin bir bölümünde bir küçük burjuva radikalizmi gelişti. 27 Mayıs hareketine benzer, ama daha «devrimci», daha kararlı bir askeri müdahale ile ülkenin politik, ekonomik ve sosyal sorunlarına çözüm getirileceğine inanılıyor ve «devrimci cunta» nın gerçekleştirilmesi yolları aranıyordu. Burada bir parantez açarak şunu da belirteyim ki, öteden beri, özellikle 1950'den sonra, kapitalizmi koruma ve geliştirmede anlaşmakla beraber, devlet mekanizmasına sahip çıkma konusunda, devleti yürütme yetkisini kendisinde gören ve bundan yararlanmak isteyen sivil - asker kadrolar ile, bunların «vesayet» inden kurtulmak, kadroları doğrudan kendi emrine alıp devleti doğrudan kendi başına yürütmek isteyen burjuvazi arasında bir çekişme ve çelişki süregelmiştir. 1971 öncesi, sivil - asker radikal kesim bu çelişkiyi sürdürüyor, iktidarı ele geçirerek bu defa bir takım reformlar, kendi deyimleriyle «devrim»lerle «düzen değişikliği» hayalleri kuruyordu. Ordu kademelerinde bu radikal hareket gelişiyor, gittikçe sesini duyuruyordu. 12 Mart muhtırası bu radikal kanadın harekete geçmesi sonucu verildi. Ne var ki, 9 - 15 Mart arası, «sol» hatta başlayan hareket 12 Mart muhtırası makasından geçirilip hat değiştirilerek sağ'da raya oturtuldu. 15 Mart ve sonrasında ordu kadrolarında yapılan «temizleme» lerle ve Nisan sonlarında başlatılan «Balyoz Harekâtı» ile 12 Mart hareketi yukarki paragrafta belirtilen gelişmeyle aynı çizgiye geldi oturdu. Radikal hareketin ardında bıraktığı etkiler, batan güneşin ardında bıraktığı geçici ışıma gibi, «beyin takımı» nı içine alan «reformcu» Birinci Erim Hükümeti'nin kurulmasıyla bir zaman daha sürdüyse de, bunun boş bir görüntüden ibaret olduğu çabuk ortaya çıktı ve bu görünüm dahi silinip atıldı.

Bu gelişmelerin altında yatan temel ekonomik - sosyal neden Türkiye'nin dışa bağımlı geri bir kapitalist sistemde oluşu idi. Kapitalizm, hele ilk sermaye birikimi aşamasında bulunan, geri ve emperyalizme bağımlı ülkelerde, büyük eşitsizlikler ve adaletsizlikler yaratmadan gelişemiyordu. Kitleler ise 20. yüzyılın ikinci yarısında artık uyanmıştı. Dünyanın hiçbir yerinde ve Türkiye'de kitleler artık Avrupa kapitalizminin geçen yüzyıllardaki gelişme aşamalarında olduğu gibi kıyasıya ve sınırsız sömürüye boyun eğmiyor, dünya nimetlerinden payını istiyor, bu istekleri doğrultusunda eylemlere girişiyorlardı. 1971 öncesinde işçi hareketleri hızlandığı ve güçlendiği gibi köylü kitlesinde, öğrenci gençlik, öğretmen ve memur kesimlerinde toplumsal hareketlilik, direnişler, mücadeleler oluştu ve yaygınlaştı. Hatta, şoför ve bakkal gibi küçük burjuvazinin emekçi kesimlerinde de baş göstermeye başladı. 15 - 16 Haziran işçi eylemleri işçi sınıfının haklarını korumaktaki kararlılığını, sınıf bilincini ve gücünü ortaya koydu. Yasal politik partisi TİP ise kendi içinde ve dışındaki gruplara karşı verdiği mücadeleden işçi sınıfı partisi olma niteliğini daha da güçlendirerek çıktı.

Emperyalist - kapitalist dünyaya bağımlı, geri Türkiye kapitalizminin egemen sınıfı burjuvazi kendisine karşı gelişen bu direniş ve mücadeleleri bastırarak varlığını sürdürebilmek için esasen kısıtlı olan demokratik özgürlükleri daha da sınırlamak, elinden gelirse yok etmek yoluna gitti.

1971 öncesinde burjuvazi özellikle sıkışık bir durumda, karşılaştığı sorunları çözememek bunalımındaydı. 1960 - 71 arası hızlıca bir gelişmeden sonra sanayileşme, diğer dışa bağımlı geri ülkelerde de görüldüğü gibi, bir dar boğaza gelip saplandı. Yatırımlar için finansman kaynakları yetersizliği, döviz kıtlığı ve mamüllerinin satışı için pazar darlığı ile karşı karşıya kaldı. Bunların, sistemin olanakları çerçevesinde çözümü için baskıcı bir yönetime ihtiyaç duydu. Sonuç 12 Mart dönemi uygulamaları oldu.

Şüphesiz bu gidişte dış güçlerin etkisi de olmuştur ve diğer ülkelerdeki uygulamalarıyla Türkiye'deki uygulamaları arasında bir paralellik vardı. Emperyalizm nüfuz ve baskısı altında olan tüm ülkelerde demokratik, ilerici hareketlere, işçi emekçi kitlelerin siyasal ve toplumsal mücadelesine ve özellikle işçi sınıfının partisine karşıdır. Bir, bu ülkelerde kapitalizmin varlığını sürdürebilmesi için, bu ülkelerin emperyalist - kapitalist ilişkiler ağı dışına çıkıp gerçek bağımsızlığa yönelmesiyle dünya kapitalizminin pazarlarının ve sermaye yatırım alanlarının daha da daralmaması için karşıdır. İki, demokrasi mücadelesi anti - emperyalist mücadele ile bağlantılı olduğu, bir arada yürüdüğü için karşıdır.

12 Mart döneminin niteliğine gelince, faşizmin de «çeşitleme» leri «dereceleri» olduğunu belirtmek gerekir. Somutta faşizm, sınıfsal güç ilişkilerine, dengelenmelerine göre biçimlenir. 12 Mart dönemi, örneğin, Hitler faşizmi ölçüsünde bir faşizm olmamıştır, ama faşist niteliği ağır basan bir yönetim olmuştur. İşçi sınıfının partisi kapatılmış, ekonomik - sendikal mücadelesi baskı altına alınmış, engellenmiş, sınırlandırılmıştır. Tüm ilerici güçler, demokratik özgürlükler üzerine ağır baskı konmuştur.

«Balyoz Harekâtı» tüm şiddetiyle uygulanmış, hak ve hukuk bir yana itilerek geniş çapta işkencelere ve «imha operasyonları» na girişilmiştir. Anayasa üç kez anti - demokratik yönde değiştirilmiş, hukuksal yapı çok geriletilmiştir.

12 Mart muhtırasının sözünü ettiği ve «beyin takımı» ile donatılmış birinci Erim hükümetinin yapmayı üslendiği «reform» lar sanayi burjuvazisinin istekleriyle genel olarak çakışıyordu. Büyük burjuvazinin sanayici kesimi bir yandan işçi sınıfı hareketini ve taleplerini bastırarak daha büyük oranda artık değer elde etmeye yönelirken, bir yandan da toprak tarım reformuyla tarımsal üretimin kapitalistleştirilip veriminin artırılmasını, bunların sonucu olarak da tarımdan sanayie aktarılan fonların büyümesini istiyordu. Aynı zamanda, ticaret ve serbest meslekler kesiminin etkin vergilendirilmesini, dış ticarette, «vurguncu kârları» nın önlenmesini ve bu yoldan da sanayie fon sağlanmasını öngörüyordu. Ayrıca, «eğitim reformu» ile teknik ve mesleki öğretime önem verdirerek kendisine gerekli teknik ve yönetici kadroların yetiştirilmesini arzuluyordu. Bu «reform»lardan hiçbirisi gerçekleşmedi. Sanayi burjuvazisi güçlenmişti ama, burjuvazinin diğer kesimlerini hegomonyası altına alıp yeni bir politik ittifaklar biçimi oluşturacak kadar güçlü değildi. Parlamentoda yeterince temsil edilmiyordu; AP ve diğer sağ partiler içinde burjuvazinin diğer kesimleri ağır basıyordu. AP seçimlere dönük oy hesaplarıyla ve yeterince güçlü olmayan sanayici kesime dayanıp burjuvazinin diğer kesimleri tarafından harcanıp atılmamak kaygısıyla sanayicilerin ve küçük burjuva radikallerinin «reform» isteklerini desteklemedi, bu yöndeki girişimlere ısrarla karşı çıkıp yasallaşmasını önledi. AP 12 Mart döneminde 1971 öncesi çizgisinden daha da geriye kaydı.

Bununla birlikte 12 Mart dönemi burjuvaziye yaramıştır. Şöyleki işçi sınıfı hareketi baskı altına alınarak talepleri dizginlenmiş, gerçek ücretler düşürülmüştür. Enflasyon yüksek düzeyde sürdürülerek diğer dar gelirli emekçi kitlelerin de gerçek gelirleri azaltılmıştır. Sanayi mamülleri fiyatlarını tarımsal ürünlerin fiyatlarından daha da fazla artırarak tarımdan sanayie fon aktarılmıştır, yani, enflasyonun bir çeşit «gizli vergi» oluşu, doğrudan vergilendirilmesine gidilemeyen tarım kesimi için uygulanmıştır. Merkez Bankası kredileri artırılmış ve özel kesime bol bol akıtılmıştır, özellikle birinci yıldan sonra. Yalçın Küçük'ün «Planlama, Kalkınma ve Türkiye» adlı kitabında bu hususlar istatistiklere dayanılarak kanıtlanmıştır. Demokratik hak ve özgürlükler ve kitle hareketleri bastırılarak bu işler becerilmiş, burjuvaziye daha rahat nefes aldırılmıştı. Ama yine de finansman ve pazar sorunlarına yeterli, kalıcı çözümler getirilmemiştir. Bugün de Türkiye kapitalizmi ve sermaye sınıfı aynı darlık içindedir ve dışa bağımlı geri kapitalizmin giderilmez yapısal bunalımı sürmektedir. Baskı ve şiddet uygulamaları ve temposunun gittikçe hızlandırılması, Anayasayı yeniden değiştirme istekleri, sıkıyönetim ve askeri müdahale yöntemleri bundandır. 12 Mart döneminin bütün baskı ve şiddet uygulamalarına, yasalarda anti - demokratik değişikliklere rağmen kitleler bu dönemden daha sol'a kaymış, daha bilinçlenmiş ve daha mücadeleci olarak çıkmıştır. Toplumdaki sol'a dönük demokratik gelişme önlenememiştir. 1973 ve 1975 seçim sonuçları bunun bir göstergesidir. Tüm baskılara rağmen kitlelerin sol'a kayışı, bilinçlenmesi sürmekte, anti - emperyalist, anti - faşist mücadele gelişmekte, işçi sınıfının politik ve ekonomik hareketi ilerlemektedir.

12 Mart öncesinde duruma en doğru teşhisi koyan, faşizmin gelişini haber veren ve 12 Mart hareketinin gerçek niteliğine parmak basan TİP olmuştur. Diğer sol, devrimci grup ve kişilerin ne tavır takındıkları ise bu gazetenin diğer sütunlarında görülecektir.

dün bugünün ve yarının sosyalist mücadelesine ışık tutacaktır

Sosyalist hareket içinde çok kez tekrarlanan bir kavram var. Eleştiri - özeleştiri. Aslında işçi sınıfının örgütlü mücadelesini ileriye götürecek en önemli kavramlardan biri bu. Gerektiği yerde, ciddi olarak ve bu kavramın gerektirdiği biçimde eleştiri - özeleştiri yapmak sosyalistlerin görevi.

Sosyalist hareketi ileriye götürücü eleştirilerin yapılabilmesinin tek yolu ise, eleştirilerin soyut teorik tartışmalar biçiminde değil, somut tavırlar üzerinde yürütülmesidir. Bunun sosyalistlere yakışır bir seviyede yürütülmesi, bilimsel anlamda eleştiri yapma anlayışının gereğidir.

Üzerinde konuşulması, tartışılması, eleştiri - özeleştiri yapılması gereken konulardan biri de 12 Mart 1971 muhtırası ile simgelenen dönem ve bu dönemde takınılan tavırlardır. Çünkü 12 Mart, öncesi ve sonrası ile, Türkiye sosyalist hareketi için son derece önemlidir. Bu dönemde takınılan tavırlar bugünün ve geleceğin sosyalist mücadelesine ışık tutacaktır. Özellikle genç Partililerin, Parti dışındaki ilerici, demokrat, sosyalist genç arkadaşların, 12 Mart'daki sosyalistlerin tavırlarını bilmesi yararlıdır. Bu bilgilenme sosyalistlerin bugün ve yarın için, alacakları tavırda belirleyici olabilecektir.

Sosyalistler uzun vadeli bir mücadeleyi öngörürler. Bunun için uzun vadeli programlar yaparlar. Bu programlar ışığında, olaylara yaklaşırlar. Olayları doğru değerlendirmek ve doğru tavır almak bu program ve bu programın dayandığı dünya görüşüne bağlıdır. Ve sosyalistler, doğru bir programa sahip olmalı, olayları doğru değerlendirmelidirler. Bu gereklilik 12 Mart olayı için de doğrudur.

12 Mart'a bakıldığında çok açıkça ve kesinlikle söylenebilecek bir gerçek vardır. Öncesi ve sonrasıyla 12 Mart 1971 olayına Türkiye İşçi Partisi en doğru teşhisi koymuştur. Halkımız üzerindeki baskı ve terörün artırıldığı bu döneme, özellikle başlangıcında Türkiye İşçi Partisi dışındaki ilerici ve sosyalistlerin büyük bir çoğunluğu yanlış teşhis koymuş ve yanlış mücadele yöntemleri önermişlerdir. Ya da mücadeleyi bırakıp gitmişlerdir. Faşizmin tırmanmasına çanak tutmuş, muhtırayı desteklemişlerdir. Türkiye İşçi Partisi'nin çağrı ve uyarılarına kulak vermemiş, ancak binlerce insan cezaevlerinde toplanınca, işkenceler, «imha operasyonları» alıp yürüyünce, baskı ve terör tüm ülkeyi sarınca, Parti dışındaki sosyalistlerin aklı başına gelmiştir. Ama yine de Türkiye İşçi Partisi'nin uyarıları, tavırları hatırlanmamış, sadece «12 Mart'ta yanlış yaptık» gibi soyut özeleştirilere sığınmışlardır. Türkiye İşçi Partisi'nin 12 Mart karşısındaki doğru tavrı, bugün de nedense unutturulmak istenmektedir. Oysa 12 Mart Türkiye sosyalist hareketi için önemli bir ayraç olabilecek tarihi bir dönemdir. Ve Türkiye İşçi Partisi dışındaki çoğu grup ve kişiler bu dönemde faşizm tezgâhtarları ile geçici de olsa uzlaşmışlardır. Bu gerçek günümüzde sosyalizm mücadelesi verenler tarafından bilinmelidir.

12 Mart ve Sosyalist Mücadele

12 Mart'a giderken Türkiye İşçi Partisi

12 Mart faşist dönemi muhtıra ile başlayan bir dönem değildi. Muhtıradan önceki olaylar, faşist tırmanışı açıkça gösteriyordu.

BASKI ŞİDDET UYGULAMALARI ARTACAK

Türkiye İşçi Partisi Ekim 1970'de 4. Büyük Kongre hazırlıklarını yürütürken geliştirilen anti - demokratik süreci saptıyor ve Genel Yönetim Kurulu Büyük Kongre'ye sunduğu raporda bu durumu şöyle belirtiyordu :

«Ülkenin ekonomik - mali, sosyal sorunlarının, dengesizliklerinin, gerilimlerinin artması sonucu kitle hareketlerinin yayılıp hızlanması, bütün ilerici, devrimci sosyalist gelişme ve hareketlerden ürken, sorunlara olumlu çözümler getiremeyen egemen sınıflar iktidarını baskı ve tedhiş eylemlerini şiddetlendirmeye yöneltmiştir. İktidar her türlü tutucu, gerici ve dinsel değerleri politikaya ve kendi gerici amaçlarına alet eden çevrelerin, akımların örgütlenmesine, Anayasaya aykırı propagandalar yürütmesine, silahlanmasına göz yummuş, hatta muhtemelen el altından desteklemiş, yardım etmiştir. Sonra bu örgütlenmiş, silahlanmış grupları ilerici, anti - emperyalist, demokratik ve sosyalist hareketleri bastırmak, sindirmek, parçalamak için alet olarak kullanmıştır.»

«Egemen sınıflar ve iktidarı dolaylı ve dolaysız fiili baskı ve şiddet yöntemlerini arttırırken, bir yandan da bu fiili uygulamaların hukuki kılıfını hazırlamaktadır. 274 sayılı sendikalar kanununu tadil eden kanun sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlayan ve ilerici, devrimci sendikacılığı tasfiye edip işçi sınıfının ekonomik mücadele hareketini burjuvazinin ve emperyalizmin işbirlikçisi Türk - İş'in tekeline koymayı amaçlayan bir kanundur ve sözünü ettiğimiz «hukuki kılıf» ların ilk örneğidir. Gençlik hareketlerini, üniversite özerkliğini, kitlelerin demokratik protesto hareketlerini, ilerici ordu kadrolarının politika ile ilgilenmesini azami derecede sınırlandırmayı, engellemeyi amaçlayan yeni kanun tasarıları «hukuki kılıflar» dizisinin ardına getirilmek istenen birimlerdir.

Bir yandan ülkenin içinde bulunduğu ekonomik - mali dar boğaz ile devalüasyonun ve onunla birlikte alınan kararların, yeni vergi ve personel kanununun yarattığı gerilimler, öte yandan bu durum karşısında egemen sınıfların iktidar ve muhalefet partilerinin demokratik hak ve özgürlükleri kısma, şiddet ve baskı yöntemlerini arttırma eğilimleri dolayısıyla önümüzdeki aylarda toplumsal hareketlerin, mücadelelerin artması beklenir. Toplumun gelişme doğrultusuna ters düşen politika ve uygulamalarıyla bir ülke idare edilemez. Ama egemen sınıflar, burjuvazi, hiç bir zaman bu gerçeği idrak edip ona göre hareket edemez; sınıfsal çıkarları buna engeldir. Bu genel sosyolojik kurala bizim egemen sınıflar da bir istisna teşkil etmiyor.»

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

patronların kanlı bekçisi

FAŞİZME HAYIR.

ANAYASA DIŞI TERTİPLERE HAYIR!

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu 16 Aralık 1970'de yayınladığı bildiride şöyle diyordu :

«... Demokratik hak ve özgürlüklere yönelecek Anayasa dışı niyetlere karşı olduğumuz kadar, parlamenter tertiplerle maskelenerek getirilmek istenen sivil faşizme de karşıyız.

İktidar partisinin faşizan kanun tasarıları ve bazı muhalefet partilerinin toplumsal olayları anti - demokratik çözümlere dayanak edinme niyetleri, demokrasinin yalnızca şeklini korumak çabalarıdır.

Bugün işçi, köylü ve gençlik eylemlerinin temel sebebi yapısal bozukluklar ve iktidardaki hakim sınıfın yürüttüğü Anayasa dışı baskılardır. Her seferinde belirttiğimiz gibi bu sorunların tek çözüm şekli işçi ve emekçi sınıfların iktidara gelmesidir.

Bütün bunların ışığında Anayasal düzenin, demokratik hak ve özgürlüklerin başlıca savunucusu durumunda bulunan partimiz: 1 — Bu ortamı geriye götürecek parlâmento içi veya dışı bütün tertiplere karşı olduğunu; 2 — İşçi sınıfımızın, emekçi sınıfların, demokratik mücadele veren bütün kuruluşların ve kitlele-

rin Anayasal düzen dışı tertiplere, Anayasal direnme haklarını kullanarak karşı çıkması gerektiğini; 3 — Baskılar ve şartlar ne olursa olsun, Türkiye İşçi Partisi tarihsel haklılığından ve işçi ve emekçi sınıflardan aldığı güçle bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için mücadelesine devam edeceğini bir kere daha beyan eder.»

GENÇLİK KATLİAMI DURDURULMALIDIR

Genel Başkan Behice Boran 27 Aralık 1970'de faşizmin tırmanmak için gençlik üzerinde oynadığı oyunları sergiliyor ve şöyle diyordu :

«Bir hafta içinde dört gencimiz daha vuruldu. Biri öldü, üçü ölümün soğuk gölgesi altında hastahanelerde yatıyor. Şaşırtıcı ve son derece üzücü olan, bu genç ölümleri kadar kamuoyunun bir katliam halini alan bu öldürülmeler karşısında keskin bir infial duymamasıdır. Kamuoyu şu acı gerçekleri açık seçik bilmelidir.

1 — Başka ülkelerde de gençlik hareketleri var ve bu hareketler sırasında bazı vurulanlar, ölenler oluyor, ama **hiç bir ülkede**, Türkiye'de olduğu gibi, gençlerin bir biri ardına, sonu gelmiyen münferit adam öldürme olayları halinde vurulduğu, öldürüldüğü görülmüyor. Bu, Türkiye'ye has bir durum. Sadece bu durum dahi, bu vurulma ve öldürülmelerin kasıtlı, tertipli cinayetler olduğunun bir delilidir.

2 — Düpedüz bir gençlik katliamı ile karşı karşıyayız, asla solcu - sağcı öğrenci gruplarının çatıştığı gençlik hareketleriyle değil! Korkunç bir şey bu. Ama aynı derecede korkunç olan bir şey daha var: Bu katliamı maskelemek. Katliamlar niteliği değiştirilerek kamu oyuna sunuluyor. «Yine sağcı ve solcu öğrenciler çatıştı!» deniliyor. Sol gençliğin katliamı kamuoyuna böyle sunuluyor ve bir bezginlik, adeta «yesinler birbirini» gibi bir ruh hali yaratılmak isteniyor. Oysa ortada gençlik gruplarının bir çatışması yok. Sokakta, otobüs durağında, bir okul veya yurtta ani bir baskınla tek tek gençlerin öldürülmesi var. Ve yirmiye yakın öldürülen gençten toplama yakın sayıda büyük çoğunluğu solcu kanattan. Bu durum da kasıtlı tertiplerin varlığını işaretliyor.

3 — Solcu gençleri vuran sağcı komandoların örgütleri, yararlandıkları yerler bellidir, ama ne bunlar kapatılıp dağıtılıyor, ne bunlara silâh temin eden kaynaklar araştırılıp kurutuluyor, ne de katiller bulunup cezalandırılıyor. Kasıtlı tertiplerin bir delili daha.

4 — «Gençlik olayları bir milli sorun oldu. Cumhurbaşkanı ile parti başkanları toplansınlar ve bir çare bulsunlar.» önerisi de meseleyi açık seçik görmemektir, fikir ve kavram kargaşalığını artırmaktır. Bozuk eğitim sisteminden, toplumsal düzenden, Türkiye'de emperyalizm olgusundan doğan gençlik hareketleri bir başka konudur; gençlik katliamı, baskılar, kurşunlanmalar bir başka konudur. Bugünün acil sorunu gençlik katliamının, silahlı baskınların durdurulmasıdır. Sokaklarda ve yurtlarda, fakülte, akademi ve okullarda can emniyetini sağlamak başta hükümetin, sonra eğitim kurumları idarelerinin baş görevi, sorumluluğudur. Bu görev ve sorumluluk bugünkü kanunlarla, mevcut güvenlik teşkilatı ve kuvvetleriyle yerine getirilebilir istenirse.

Ama artık açıkça bellidir ki, hükümet, sağcı güç ve çevreler bu görev ve sorumluluğun yerine getirilmesini istemiyorlar. İstemek şöyle dursun, gençlik katliamının kışkırtıcısı, suçlusu iktidardır, iktidarın sorumlu mevkilerindeki görevlileridir. İktidar, gençlik katliamını durdurmak değil, faşist bir yönetimin kanuni kılıflarını hazırlamak gayreti içindedir. Anti - demokratik, Anayasa dışı kanunlar Meclislerin gündemindedir. Bu durumda ülkenin uyanık kamuoyu Anayasal hak ve özgürlüklerini kullanmalı, tepki göstermeli, iktidar üzerinde baskısını duyurmalıdır. Defalarca tekrarladığımız, belirtilerini gösterdiğimiz üzere, açık teröre dayanan faşist bir yönetime doğru hızla gidiliyor. Türkiye'nin bütün anti - emperyalist, ilerici, devrimci, demokratik, sosyalist güçleri gölgesi ülke üzerine gittikçe koyulaşarak düşen faşizme karşı birleşmeli, direnmelidir.»

TERTİPLERE DİKKAT

Yeni yıla mücadele azmini bileyerek ve fakat tehlikeleri de görerek giren Türkiye İşçi Partisi, Genel Başkan Behice Boran'ın ağzından kitlelere şöyle sesleniyordu :

«Partimizin uzun süreden beri Türkiye'nin bugünkü politik durumuna koyduğu teşhisin doğruluğunu son günlerin olayları bir kere daha kesin olarak göstermiştir. Gerek iktidar gerekse Türkiye İşçi Partisi'nden gayri muhalefet partileri, gençlik olaylarını rejimi tehlikeye sokan, memleketi bölmekle tehdit eden, aşırı sağ ve solun çatışması olarak göstermekte birleşiyorlar ve bunu, daha önceleri de belirttiğimiz gibi, Anayasal hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı kanunları geçirterek açık terör usullerine dayanan bir faşist yönetimi veya «Yahya Han» formülünde bir askeri yönetimi gerçekleştirmek için bir gerekçe olarak kullanıyorlar. Üniversite yönetimleri de, gençlik meselesini milli bir sorun olarak ortaya sürüp Cumhurbaşkanı'nın müdahalesini, Parti Başkanlarının toplanmasını istemekle aynı eğilime katılıyorlar. Oysa son öğrenci olayları rejimi tehlikeye düşürme, memleketi bölme anlamında vahim değildir. Böyle bir şey yoktur. Gençlerin kovalanıp, bir köşeye sıkıştırılarak öldürülmesi, göz yumulan bir gençlik katliamı halini alması anlamında vahimdir. Bu ise, gençlik grupları arasına ajanlar sokularak gençlik kışkırtılarak, tertipler yapılarak kasıtla yaratılmış bir durumdur. Bunda, hem faşizan hesaplarını gerçekleştirmek isteyen iktidarın, hem de ülkeyi Anayasa dışı bir yönetime götürmek isteyen iktidar dışı çevre ve güçlerin rolü olmuştur. İki polis memurunun kurşunlanması, Ankara'da bir gecede yer alan patlamalar ve bu meyanda Türk - İş Merkezine yapılan dinamitli saldırı böyle politik maksatlı tertiplerin varlığını tartışma götürmez biçimde ortaya koymuştur. Bunlar, gençlerin üzerine yüklenebilecek olaylar değildir. Bütün ilericiler ve sosyalistler giderek artan bu provokasyonlara karşı, çok uyanık olmak, onları her yerde her zaman teşhis ve teşhir etmek zorundadırlar.

İşçi hareketlerinin, demokratik kitle hareketlerinin güçlendiği ortam ve dönemlerde egemen sınıfların çeşitli kollardan ve yollardan demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamaya, yok etmeye, açıkça faşist bir yönetimi gerçekleştirmeye yönelmeleri olağandır. Bunun dünya tarihinde örnekleri çoktur. İşçi sınıfının ve halk kitlelerinin politik bilinçlenmesi, demokratik mücadelelerinin güçlenmesi, bu karanlık tablonun ışıklı ve ümit verici öbür cephesidir. Biz sosyalistler, 1971 yılına büyüyen ve yoğunlaşan faşist tehlike karşısında mücadele azmimizi bileyerek ve zaferin, sonunda işçi ve emekçi kitlelerde olacağına tam bir inançla giriyoruz. 1971 yılında emperyalizme ve faşizme karşı demokrasi ve sosyalizm için mücadelemiz başarılı ve hepimiz için kutlu olsun.

TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ

hürriyetlerin düşmanı

FAŞİZME HAYIR.

FAŞİZME HAYIR!

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Ocak ayı başında yurt çapında yürütülmek üzere «Faşizme Hayır» kampanyasının başlatılmasını kararlaştırdı. Kampanya süresinde onbinlerce afiş asıldı, yüzbinlerce bildiri dağıtıldı. Bu çalışmalar sırasında 200'ün üzerinde partili gözaltına alındı, tutuklamalar yapıldı, Parti binaları arandı. Bütün bunlara rağmen «Faşizme Hayır», «Faşizme Karşı Birleşelim» ve «Yeter: Kanlı Ellerinizi çekin» başlıklı bildiriler bütün yurtta dağıtıldı.

8 Ocak 1971'de basın toplantısıyla başlayan kampanyanın açılışında Genel Başkan Behice Boran özetle şöyle konuştu :

«Türkiye İşçi Partisi uzun süreden beri kamu oyuna açıkladığı bildirileri, demeçleri, politik raporlarıyla egemen sınıfların ve onların politik partilerinin ve parlamento dışı çevrelerinin Türkiye'de ilerici, sol akımlara karşı, bunları vurmak için ittifak tezgâhladıklarını ısrarla belirtmişti. Dışa bağımlı ve çarpık olarak gelişen kapitalizmin yarattığı sorunları, bunalımları şu kısıtlı, dar, biçimsel demokrasi ortamında karşılayamayan egemen sınıfların -burjuvazinin- Anayasal hak ve özgürlükleri daha kısıtlamak, rafa kaldırmak, «asayiş ve nizam» adına ülkeyi demir ökçeli bir yönetime sokmak çabası içinde olduğu açıkça görülüyordu. Son politik olaylar bu gelişmenin son safhasıdır. Faşizm, parlamenter bir kılığa büründürülmüş veya üniforma giydirilmiş şekliyle kapı ağzında boy göstermiştir

Meclislerden geçirilmesi tasarlanan söz-

de «tedbir» kanunlarıyla, bu konuda ana ve muhalefet partilerini birleştirme çabalarıyla ve boyuna sözü edilen «Yahya Han» veya «Yunanistan Cuntası» formülleriyle daha sistemli, daha açık ve kanunlarla veya askeri otoriteyle meşruiyet kazandırılmış bir faşist yönetim gerçekleştirilmek istenmektedir.

Cumhurbaşkanının yaptığı temasların amacı ve niteliği budur. Milli Güvenlik Kurulu Anayasanın tanımladığı «milli güvenlik ile ilgili kararların alınmasında ve koordinasyonun sağlanmasında yardımcılık etmek üzere gerekli temel görüşleri Bakanlar Kuruluna bildirir» bir kurul olmaktan çıkmış, bütün ülke sorunlarını ele alıp ülkeyi doğrudan yönetmeye yönelmiş bir kurul haline gelmiştir. Egemen sınıflar ve onların çeşitli partileri ve iktidar heveslisi çevreleri açık bir faşist yönetimi getirecek olan sözde tedbirler üzerinde mutabıktırlar. Aralarında tartıştıkları ve çekiştikleri husus, bunun nasıl ne biçimde gerçekleştirileceğidir. Cumhurbaşkanının AP iktidarının getireceği ve açıkça faşist yönetimi gerçekleştirecek kanunları muhalefet partilerinin desteklemesini istediği anlaşılmaktadır. İkinciler ise Demirel'in çekilmesinde ısrar etmektedirler. Parlamento içi bir anlaşma gerçekleşmezse, şu veya bu biçimde üst kademeden bir askeri yönetim söz konusu edilmektedir. Her üç halde de yönetimin ortak niteliği Anayasal hak ve özgürlükleri iyice kısıtlamak, hatta yok etmektir; işçi sınıfı hareketini ve onunla birlikte tüm demokratik hareketleri ve özgürlükleri bastırmaktır.

Biz Türkiye İşçi Partililer, sosyalistler, Anayasal hak ve özgürlükleri kısıtlayacak, demokratik ortamı daha da daraltıp yokedecek parlamenter kisveye büründürülmüş veya üniforma giyirilmiş otoriter -açık deyimle faşist- yönetime karşıyız. Bizim ve tüm ilerici, yurtsever güçlerin ve örgütlerin görevi, bu faşizm tehdidine karşı bütün demokratik özgürlüklerimizi ve bütün gücümüzü kullanarak direnmek, «Hayır» diyen sesimizi duyurmak, halkoyunu aydınlatıp harekete geçirmektir. Anayasaya sahip çıkıp demokratik hak ve özgürlüklerimizi sonuna kadar savunmak günü gelmiştir. Egemen sınıflar, onların Partileri ve iktidar heveslisi çevreleri tarafından çeşitli şekillerde tezgâhlanan açık teröre yönelik faşizm mutlaka önlenmelidir.

Türkiye İşçi Partisi faşizme karşı, demokrasi için mücadele kampanyası açmaktadır. Bütün ilerici, yurtsever güçleri kendi alanlarında, kendi güçleriyle «Faşizme Dur!» deme mücadelesine çağırıyoruz. Partimiz öteden beri emperyalizme ve faşizme karşı güçbirliğinin, cephe birliğinin somut hedefler etrafında oluşabileceğini ileri sürmüştür. Bugün çok somut bir hedef belirmiştir: açıkça faşist bir yönetimi gerçekleştirme çabaları. Faşizm mutlaka önlenmelidir. Bu, biz sosyalistler ve tüm ilerici, yurtsever güç ve örgütlerin tarihsel görevi, sorumluluğudur. Faşizme karşı mücadele, aynı zamanda onun destekleyicisi emperyalizme karşı da mücadeledir.»

FAŞİZME KARŞI BİRLİK ZORUNLUDUR

Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrenci yurduna polis ve sağcı komandoların saldırısı üzerine Genel Başkan Behice Boran 25 Ocak 1971'de şu demeci vermişti :

«SBF öğrenci yurdunda geçen hunhar, kanlı olaylar bir defa daha şüpheye mahal bırakmayacak şekilde göstermiştir ki, toplum polisi ve genellikle güvenlik kuvvetleri iktidar tarafından devletin tarafsız asayiş gücü olarak değil, açıkça taraf tutan bir zulüm vasıtası olarak kullanılmaktadır.

...Bu biçim davranışlarla silahlı öğrenci olayları önlenmiş değil, kışkırtılmış oluyor. «Tedbir» diye getirdikleri ve getirecekleri bu ise, bu açıkça kanunsuz bir terör idaresidir, faşizmdir.

Bu olayda da sağcı komandoların polisle birlikte tedhiş hareketine katılması ve bunun önlenmemesi dikkat çekicidir. Öyle anlaşılıyor ki, Milli Güvenlik Kurulu'nun bildirisi sağcı faşist teröre cesaret vermiştir. Gittikçe vahimleşen bu durumda bütün ilerici güçlerin faşist uygulamalar karşısında birleşmesi zorunludur. Aradaki ayrılıklar ne olursa olsun, bugün, Anayasa çizgisinde birleşilmesi ve bu çizginin savunulması zorunluluğu vardır.»

BURJUVAZİ ÜRKÜYOR

1 Şubat 1971'de yeni gelişmeler hakkında Parti Gazetesinde şöyle deniliyordu :

«Dünya emperyalizminin ve kapitalizminin bir uzantısı olan Türkiye kapitalizmi kendi özü gereği kaçınılmaz bir bunalıma girmiştir. Burjuva iktidarı, ekonomik ve sosyal sorunları çözemediği için, ülkeyi yönetmekte aciz içine düşmüştür. Öte yanda işçi sınıfımızın güçlenen mücadelesi ve yoksul köylülerin her geçen gün yoğunlaşan eylemleri egemen sınıfları korkutmuştur. Artık işçi ve emekçi tarafından kullanılan demokratik hak ve özgürlükler, burjuva iktidarını ürkütmüştür. İşte onun içindir ki burjuvazi açık teröre dayanan diktatörlüğünü yani faşizmi hazırlamakla meşguldur.»

TEHDİTLER HİÇBİR ŞEYİ HALLETMEZ

8/9 Şubat 1971'de Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu toplandı ve «Tehditler hiçbir şeyi halletmez» başlığı altında bir bildiri yayınladı. Cumhurbaşkanı'nın, Hükümet yetkililerinin ve Genel Kurmay Başkanı'nın demeçlerine karşı çıktı. Bildiride özetle şöyle dendi:

«Türkiye'nin bugün, bunalım şeklinde kendini gösteren huzursuzluklarla karşı karşıya bulunduğu bir gerçektir. Cumhurbaşkanı, hükümet yetkilileri ve bazı siyasi parti temsilcileriyle Genel Kurmay Başkanı'nın bu buhrana çözüm yolu olarak mevcut kısıtlı demokratik ortamın daha da kısıtlanmasını öngördükleri, son demeçleriyle bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bilindiği gibi Türkiye İşçi Partisi, baştan beri bu tutumun sorunları çözmek yerine büsbütün ağırlaştıracağı ülkenin toplumsal ve siyasi hayatını karanlığa boğacağı görüşündedir.

Çünkü bugünkü bunalıma yolaçan huzursuzlukların temelinde yatan başlıca neden, ülkemizin içinde bulunduğu dışa bağımlı kapitalist düzendir. Bu düzen değişmedikçe, Türkiye her zaman, çeşitli derinliklerde huzursuzluklara sahne olacaktır. Ancak, bugün, bu huzursuzlukların kendini bir bunalım şeklinde göstermesi esas itibariyle, iktidarın ve öteki gerici egemen güçlerin Anayasa dışı tutumlarının bir sonucudur.

Kesin olarak belirtilmek isteriz ki, işçi sınıfının bilinçli eylemleri, devrimci gençlerin demokratik ve ilerici mücadeleleri, devlet memurlarının bir çok kesimlerinin protesto ve direnişleri, genel huzursuzluğun sebepleri değil, yapısal bozuklukların sonucudur. Bunları, huzursuzluk örnekleri gibi gösterip haklar ve özgürlükler üstüne sünger çekmeye kalkışmak, toplumu yeni bunalımlara itelemek olacaktır.»

FAŞİZAN TASARILARA HAYIR

12 Mart'a yaklaşırken artan baskıların somutlaştırdığı tedbir tasarılarına karşı çıkıldı. Bu tasarıların işçi sınıfının ve emekçi halkımızın hak ve özgürlüklerine göz diken sermaye sınıflarının hazırladıkları bir tuzak olduğu dile getirildi. Bu konuda 1 Mart 1971 tarihli Parti Gazetesinde şöyle deniliyordu:

«İşçi eylemlerinden emekçi kitlelerin demokratik hareketlerinden ürken sömürücü sınıflar yeni baskılar peşindeler. Parlamentoya sevk edilen kanun tasarıları bunu gösteriyor. Bu tasarılarla Anayasal özgürlüklerin özüne dokunularak işçi hareketleri, üniversite özerkliği, toplantı ve gösteri hakkı ortadan kaldırılmak isteniyor. İşçileri şiddetle cezalandırmak, öğrencileri yönetime katmak görüntüsü altında öğrenci dernekleri kaldırılmak ve toplantılarla gösterileri bir ay erteleme yetkisini hükümete tanımak yeni faşizan tedbirlerin birkaç örneğidir. Tasarıların evvelce parlamentoya gelen ancak TİP'in ve demokratik güçlerin direnişiyle geri dönen ünlü tedbirler kanunundan farkı yoktur. Düzendeki bozukluğun yarattığı toplum olayları, sömürücü hakim sınıfları ve onların politikacılarını şiddete itmekte, gerici güçler, tahrikler ve provokasyonlar yaparak şiddet tedbirlerinin alınmasını mazur gösterecek ortam yaratmak istemektedirler.

Bu durum karşısında bütün ilerici güçlerin, gericilerin baskılarına karşı çıkmaları ve tuzaklara düşmemeye dikkat etmeleri gerekmektedir.

TİP, bir taraftan kendi yolunda ilerleyerek işçi ve emekçi sınıflar iktidarına yürürken, diğer yandan da tüm demokratik kuruluşların faşizan tasarılara direnmesini sağlamaya çalışacaktır!»

MÜCADELE HER HAL VE ŞARTTA SÜRECEKTİR

Çeşitli olayların birbirini kovaladığı ve sistemli, programlı tertiplerle yaratılan ortamda TİP hükümeti suçluyor ve 6 Mart'ta şöyle diyordu:

«Hükümet kısmen kendisinin yarattığı veya yaratılmasına göz yumduğu bu olayları, ülkede bir baskı ve şiddet ortamı yaratılması, ilerici, demokratik, sosyalist akım ve güçlerin sindirilmesi için kullanmaktadır. Bütün bu karmaşık olaylar ortamında başka hesapların ve kışkırtmaların da rol oynuyor olması, hükümetin bu belirttiğimiz politikayı gütmediği, hükümetin doğrudan sorumlu olmadığı anlamına gelmez. Elbistan, Amasya, Turhal, Sarız, Kırıkhan, İslâhiye olaylarından sonra artık açıkça belirmiştir ki, TİP'liler meşru nefis müdafaası durumunda bırakılmak ve sindirilmek veya silahla mukabeleye itilmek istenmektedir Türkiye İşçi Partililer bu tertip ve kışkırtmalara gelmiyeceklerdir, ama demokratik hak ve özgürlüklerini yiğitçe savunacak, sosyalist hareketi her şart ve halde sürdüreceklerdir. Bu tertipler ve saldırılar Tür-

kiye'de emperyalizme ve faşizme karşı, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için sıhhatli hareketi, mücadeleyi asla durduramıyacaktır. Çünkü tarihin akışı bu yöndedir. Ve tarih emperyalizmi ve faşizmi mahkum etmiştir. Bu mücadele uzun vadeli bir mücadeledir. Sosyalistler amaçlarından ve izledikleri yoldan hiç şaşmadan, soğukkanlı, akıllı, gerçekçi mücadele yöntemlerini ısrarla, yiğitçe bütün tehlike ve fedakârlıkları göze alarak sürdürmesini bilen kişilerdir.»

12 Mart Muhtırası

Gelişmeler tahmin edildiği gibi oldu. 12 Mart 1971 günü Genel Kurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları'nın yayınladığı muhtıra TRT'nin öğle haber bülteninde okunuyor, akşam bülteninde ise Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nın Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu hakkında ceza davası açtığı bildiriliyordu. Yayınlanan muhtıra şöyle idi:

1 — Parlamento ve hükümet süregelen tutum, görüş ve icraatı ile yurdumuzu anarşi, kardeş kavgası, sosyal ve ekonomik huzursuzluklar içine sokmuş, Atatürk'ün bize hedef verdiği çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmak ümidini kamuoyunda yitirmiş ve Anayasa'nın öngördüğü reformları tahakkuk ettirememiş olup, Türkiye Cumhuriyeti'nin geleceği ağır bir tehlike içine düşürülmüştür.

2 — Türk milletinin sinesinden çıkan Silahlı Kuvvetleri'nin bu vahim ortam hakkında duyduğu üzüntü ve ümitsizliği giderecek çarelerin partiler üstü bir anlayışla meclislerimizce değerlendirilerek mevcut anarşik durumu giderecek ve Anayasa'nın öngördüğü reformları Atatürk'çü bir görüşle ele alacak ve inkılap kanunlarını uygulayacak kuvvetli ve inandırıcı bir hükümetin demokratik kurallar içinde teşkili zaruri görülmektedir.

3 — Bu husus süratle tahakkuk ettirilmediği takdirde Türk Silahlı Kuvvetleri kanunların kendisine vermiş olduğu Türkiye Cumhuriyeti'ni korumak ve kollamak görevini yerine getirerek idareyi doğrudan doğruya üzerine almağa kararlıdır

Bilgilerinize..

Memduh Tağmaç
(Orgeneral)
Genel Kurmay Başkanı ve
Milli Güvenlik Kurulu üyesi
Faruk Gürler
(Orgeneral)
Kara Kuvvetleri Komutanı ve
Milli Güvenlik Kurulu üyesi
Celal Eyicioğlu
(Oramiral)
Deniz Kuvvetleri Komutanı ve
Milli Güvenlik Kurulu üyesi
Muhsin Batur
(Orgeneral)
Hava Kuvvetleri Komutanı ve
Milli Güvenlik Kurulu üyesi

12 Mart Muhtırası ve Türkiye İşçi Partisi

12 Mart muhtırasıyla baskı döneminin yeni bir aşaması başladı. İlerici kesimin büyük çoğunluğunun desteklediği komutanlar muhtırasına Türkiye İşçi Partisi derhal karşı çıktı, 12 Mart muhtırası Her ne kadar «reformcu» bunun için de «ilerici» gibi bir görünüş taşıyorduysa da, aslında, Anayasal rejime bir askeri müdahele idi Anayasayı askıya alınmaya doğru götürecek müdahaleci böyle bir adım bir kez atıldı mı, mevcut kısıtlı demokratik hak ve özgürlükler dahi tehlikeye girmiş demektir. Oysa işçi sınıfının politik ve ekonomik örgütlenmesi ve mücadelesi, demokratikleşme sürecinin ilerlemesi bakımından bu anayasal hak ve özgürlüklerin korunması ilk şarttır. Bunun için Türkiye İşçi Partisi, muhtıra radyolardan okunur okunmaz seçim kanununda toplumsal sınıfsal güçlerini parlamento bileşimini yansıtacak değişiklik yapılarak genel seçimlere gidilmesini talep etti, Genel Başkan Behice Boran şu açıklamayı yaptı:

«İktidar son zamanlarda ise açık teröre dayanan bir yönetime yönelmiş ve böyle bir yönetimin hukuki kılıflarını da parlamentodan geçirmeye hazırlanmıştır.

Anayasal demokratik düzen, sosyal hukuk devleti gereçekleştirilmediği ve geliştirilmediği için bugünkü politik buhrana düşülmüştür. Bunun başlıca mesuliyeti iktidar partisinde ve hükümetinde olmakla beraber diğer burjuva partileri de sorumludur

Bizce Türkiye'nin bu çıkmazdan kurtuluş yolu ancak Anayasal demokratik düzenin gerçekleştirilip halktan yana geliştirilmesidir. Demokrasinin üç kıstası vardır: 1) İktidarın halkın yararına işler yaparak ülkeyi kalkındırması, 2) İşçi ve emekçi sınıfların politik örgütlenme ve faaliyetlerine serbestlik ve imkân tanınması, 3) Bunun için ve bunun sonucu olarak da parlamentonun bileşiminin toplumun sınıfsal güçlerini yansıtması.

Bu nedenle,

1 - İşçi ve emekçi sınıfların politik örgütü olan Partimiz üzerindeki ve diğer ilerici güçler üzerindeki dolaylı - dolaysız baskı ve şiddet uygulamalarının derhal kaldırılması ve önlenmesi,

2 - Seçim kanununda seçimlerin dürüst, halkın eğilimlerini yansıtacak ve alınan oyların gerçek oranlarda parlamentoda temsilini sağlayacak değişikliklerin yapılarak genel seçimlere gidilmesi, ilk alınacak tedbirler olmalıdır.»

Bunun hemen ardından 15 Mart 1971'de TİP Merkez Yürütme Kurulu Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın mesajına karşı çıktı ve TİP'in işçi ve emekçi sınıfların politik gücüne karşı çıkan hiçbir çözüm yolunu benimsemediğini ve benimsemeyeceğini açıkladı:

«...Anayasanın «klasik demokratik hak ve özgürlükler» diye bilinen özgürlüklere ilişkin hükümleri daha kısıtlanmış, uygulamaya geçirilmemiştir. Gericiliğin örgütlenmiş ve silahlanmış bir şekilde memleketi baştan başa baskısı altına almasına defalarca yer yer kıyım hareketleri yapmasına göz yumulmuştur. Gençliğin emperyalizme, bozuk sosyal düzene ve eğitim düzenine karşı haklı infiali, afanlar, kışkırtmalar ve tertiplerle anarşik hareketlere itelenmiş ve gençlik katliamına yolaçmıştır.

Cevdet Sunay 15 Mart 1971 mesajında «...bütün vatandaşlar ve sorumlu kuruluşlar arasında inanç ayrılığına, tutum ve davranış aykırılığına ve bunların sürdürülmesine bundan böyle asla müsamaha ve tahammül edilmeyecek» demekle bir kalemde Anayasayı ortadan kaldırmış, en açık ve kesin şekliyle bir faşist yönetimin savunucusu olduğunu şüpheye yer bırakmıyacak surette ortaya koymuştur. Çünkü böyle bir beyan Anayasanın siyasi partilere, fikir, görüş, inanç özgürlüklerine ilişkin hükümlerine taban tabana aykırıdır.

Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'ın bu mesajına TİP kesinlikle karşıdır.

Sınıflı toplumlarda demokrasinin kaçınılmaz gereği, bütün sınıflar gibi işçi ve emekçi sınıfların da serbestçe özgütlenip faaliyette bulunmasıdır. Hangi kılıf altında ve hangi sözlerle süslenerek ileri sürülürse sürülsün, bu sosyolojik gerçeğe karşı yapılan düzenlemeler faşizm adını taşır ve tarihin gelişimi doğrultusunda yerle bir olur. Çünkü mesele demokrasinin «gerçek demokrasi» olabilmesine ve bunun da işçi ve emekçi sınıfların gücünün yönetime hergün biraz daha fazla yerleşmesine bağlıdır. Türkiye İşçi Partisi şimdiye kadar olduğu gibi bu yoldaki mücadelesini azimle sürdürecektir.

Örgütlü ve silahlı gerici çevrelerin kıyımlarını görmezden gelen, işçi ve emekçi sınıfların mücadelesini ilerici gençliğin ve yurtsever aydınların demokratik kavgalarını «aşırı uçlar» edebiyatıyla önlemeye çalışan bütün tedbirlerin açık niteliği sermaye sınıflarının sömürüsünün sözcülüğünü ve bekçiliğini yapmaktır.

Yurtseverliğin ve ilericiliğin temel ölçüsünün emperyalizme ve faşizme açıktan karşı çıkmak olduğunu da hiç kimse unutmamalıdır.

Anayasal düzenin ve demokratik hakların zedelenmesinden doğan buhranı çözmek için, Anayasal düzeni ve demokratik hakları kısıtlayıcı çareler önermek tümden yanlış ve geçersizdir.

1 — Bu davranış içinde bulunan Cumhurbaşkanının derhal Anayasal sınırlar içine çekilmesini,

2 — Siyasi buhranın çözümü için ilericilerin can güvenliğinin ve tüm özgürlüklerinin sağlanmasını,

3 — Seçim kanununda sosyal sınıfların ve ilerici eğilimlerin politik güçleri oranında parlamentoda temsilini sağlıyan değişiklikler yapılarak erken seçime gidilmesini kesinlikle talep ederiz.

Türkiye İşçi Partisi bağımsızlık demokrasi, sosyalizm yolunda yıllardır içtenlikle ve mutluluk duyarak savaş vermiştir Bu uğurda şehitler vermiştir.

Türkiye İşçi Partisi işçi ve emekçi sınıfların politik gücüne karşı çıkan hiçbir çözüm yolunu benimsemez ve benimsemeyecektir.»

12 Mart Muhtırasından sonra Türkiye İşçi Partisi

Muhtıradan sonraki gelişmeleri yakından takip eden Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu 22 Mart 1971'de tekrar toplandı. Bu toplantıdan sonra yayınlanan bildiride demokratların, ilericilerin ve sosyalistlerin şu noktalarda dikkatini çekti:

«Bugünkü olağanüstü durumda Amerikan emperyalizminin ve faşizmin ilerici, yurtsever güçlere karşı oyunlar tezgahlamak isteyeceğine şüphe yoktur.

Girişilecek oyunların ilerici siyasi örgütlere ve kazanılmış demokratik haklara yöneleceğini şimdiden kesinlikle söylemek mümkündür.

Emperyalizmin desteğindeki faşist gelişmeler doğal olarak işçi ve emekçi sınıfların siyasal ve ekonomik haklarını, üniversite ve TRT özerkliği ile basın özgürlüğü ve diğer demokratik hak ve özgürlükleri gündemine alacaktır.

Bütün ilerici güçlerin çeşitli görüntüler altında demokrasinin kalelerine yapılacak baskı ve tertiplere karşı uyanık olmaları gerekmektedir.

Bugün içinde bulunduğumuz şartlarda kazanılmış demokratik hakların korunması, parlamenter rejimin yalnızca şekil olarak değil, fakat temel ilkeleri ile birlikte ayakta kalmasına bağlıdır.

. Gerçekten bugün parlamenter rejimi savunmak her türlü biçimselliğin ötesinde iş-

çi ve emekçi sınıfların serbestçe örgütlenip siyasal eylemlerde bulunmasını savunmak anlamına gelmekte ve böylelikle ilericiliğin esaslı bir şartını teşkil etmektedir.

Bu şartı çiğneyerek reform tabloları çizmek, anti - demokratik çabaları perdelemekten başka birşey olmayacaktır.»

12 MART MUHTIRASINDAN YARINA

1 Nisan 1971 tarihli Parti Gazetesi'nde 12 Mart muhtırasının ayrıntılı bir ekonomik ve sosyal incelemesi yapıldı. Genel Başkan Behice Boran bu yazıda, toprak ve tarım reformu, vergi ve kredi reformu, eğitim reformu ve planlama konusunda 12 Mart'çıların görüşlerini eleştirdi ve özetle şöyle yazdı:

«Son yıllarda, hatta 1961'den bu yana, Türkiye'de sol kanattaki tartışmalar metodsuzluktan doğan bir kavram kargaşalığı ve devrim adına devrim yolundan sapmalar içinde sürüp gidiyor. Oysa bilimsel sosyalizm herşeyden önce bir metotdur. Ve bu metotla edinilen bilgilere dayanılarak bir eylem kılavuzudur.

Issız genişliklerde yolunu kaybeden bir yolcu, veya açık denizlerce pusulası bozulan bir gemi kaptanı tutacağı istikameti tayin için ne yapar? Kendisinin dışında objektif bir kıstasa baş vurur, yani güneşe veya kutup yıldızına göre önce dört ciheti (doğu, batı, kuzey, güney) tesbit eder ve ona göre de kendi gideceği istikameti bulur. Toplumdaki yeni oluşmaları değerlendirmede ve bu oluşlar karşısında izleyeceğimiz yolu tesbit etmede biz sosyalistlere «kutup yıldızı» görevini görecek objektif kıstas nedir? Bu oluşmalar işçi ve müttefiki emekçi sınıfların ekonomik ve politik hareketini nasıl etkileyeceğidir. Her hal ve şartta işçi sınıfının ekonomik ve politik hareketinin bağımsız varlığını sürdürmek ve geliştirmek vazgeçilmez temel şarttır Bu imkânı veren veya güçlendiren yeni oluşmalar sosyalistlerce desteklenir. Kısıtlayan veya yokeden gelişmeler desteklenmez Olayların akıcılığı ve karışıklığı içinde yönümüzü, yolumuzu şaşırmamak için bu şartı, bu kıstası bir an akıldan çıkarmamak gerekir. Akıldan hiç çıkarılmaması gereken ikinci husus, bir toplumda işçi sınıfı hareketinin mücadele yöntemleri ve biçimleri toplumunun genel gelişme aşamasına ve şartlarına ve bütünün bir parçası olarak da işçi sınıfı hareketinin kendi objektif ve sübjektif şartlarına göre tesbit edilir Bu yapılmadan, seçimlere ve parlamentoya girmek önemliydi, değildi, kır gerillasıydı, şehir gerillasıydı, devrimci orduydu tartışmaları havada kalan lafazanlıklardır, fiili girişimler ise anarşist, terörist veya küçük burjuva radikalizmi girişimleri olmaktan öte geçmez.

YANLIŞ TEŞHİSLER VE ÖNERİLER

Önce Türkiye'nin içinde bulunduğu toplumsal duruma bir teşhis koyalım. Türkiye İşçi Partisinin çizgisi dışında ve ona karşı olanlar özetle şöyle diyorlar: Türkiye'nin toplumsal gelişmesinde bir tıkanıklık vardır, bir «kısır döngü» oluşmuştur Parlamento çürümüş, çağ dışı toplum yapısını yansıtmakta, sandıktan hep «tutucular koalisyonu» çıkmaktadır. İşçi ve emekçi sınıflar bu kısır döngüyü kırıp tıkanıklığı açacak güçte değillerdir. Onun için toplumun diğer ilerici, zinde güçleri iktidara el koyup döngüyü kıracak, tıkanıklığı giderecek reformları yapabilirler, yapmalıdırlar. Böyle düşünenler 12 Mart muhtırasına önce sevindiler, dört gün sonra emekliye sevk ve yeni görevlere tayin işlemleri yapılınca şaşaladılar, sonra Erim başbakanlığındaki hükümetin, reformcu bir iktidar olacağına kanaat getirince de yine eski olumlu tavırlarını aldılar.

Yukarıda özetlediğimiz düşünce tarzı ve bundan çıkarılan sonuçlar teori ve metod açısından temel bir yanlışa dayanmaktadır. Evrende ve toplumda temel olgunun «değişme» olduğu unutulmakta ve Türkiye'nin toplumsal yapısı «durağan, (statik)» olduğu varsayılmaktadır. Oysa Türkiye'nin toplumsal yapısı, hele 1960'dan bu yana hızlı bir değişme içindedir. Sınıf ilişkileri, sınıf güç dengeleri değişmektedir. Politik düzeydeki tıkanıklığı, «Kısır döngü»yü toplumun iç dinamiği kıracaktır ve 12 Mart muhtırasından çok önceden beri kırmıya da başlamıştı. Siyasi partilerde yer alan iç çekişmeler, gruplaşmalar, bölünmeler, yeni parti kuruluşları, sınıf ilişkileri ve güçlerindeki değişikliğin politik alanda yansımasıdır.

«Türkiye'de yirmi beş yıldır sandıklardan hep tutucular koalisyonu çıkmıştır» diyerek bundan, «Hiç bir şey değişmemiştir» sonucuna varmak da tüm yanlıştır. Toplumsal değişmelerin başta gelen önemli belirtisi ve ölçüsü, «sandıktan çıkan oylar» ve «Parlementoda çok sandalya kazanan partilerin niteliği» değildir. Aynı mantıkla «Yeni seçimlere gidilecek de ne olacak? Sandıktan çıkacak oylar çok farklı mı olacak?» şeklinde meseleyi koymak ve düşünmek de geçersizdir. Biz, siyasi parti faaliyetlerinin serbest bırakılıp genel seçimlere gidilmesini, oyların niteliği çok farklı olacak, partimizin oyları çok artacak diye önermiyoruz. Bizim meseleyi koyuşumuz bambaşkadır; yukarıda belirttiğimiz sosyalist kıstasa göredir: hangi düzende ve şartlarda işçi sınıfının ekonomik ve politik mücadelesinin ve örgütlerinin varlığını korumak ve sürdürmek imkânı daha fazladır, hangisinde değildir. Bizim görüş ve değerlendirme açımız budur.

Yeni iktidar düzeninde hiç değilse gerici yobaz çevrelerin ve örgütlerin cana kasteden saldırıları, yakıp yıkmaları, küfürleri olmıyacaktır tesellisi bizim pek benimsediğimiz bir görüş değildir. Şuphesiz bunların da bir değeri ve önemi vardır. Ama asıl mesele, kişisel rahatlık ve serbestlik değil, sınıfsal hak ve özgürlüklerdir. Her şeyi sınıfsal düzeyde işçi ve emekçi sınıfların örgütlü politik hareketi açısından görmek şaşmaz kılavuzumuzdur. Kapitalist toplumlarda, hele bizimki gibi geri kalmış olanlarda, işçi ve emekçi sınıfların ekonomik ve politik mücadelesini sürdürmek zordur, rizikolarla doludur. Bir çok aydınların demokrasi kıyaslamalarına örnek aldıkları Batı demokrasileri bugünkü demokratik özgürlükler düzeyine o ülkelerin işçi sınıflarının verdiği çok çetin, çok cesur mücadeleleri sonucu ulaşmışlardır. Sosyalist devrimler de işçi ve müttefiki emekçi sınıfların uzun ve çok çetin mücadeleleri, fedakârlıkları pahasına gerçekleştirilmiştir. Bunu bilerek sosyalistiz, bunu bilerek sosyalist hareket içinde çalışıyoruz.

İşçi sınıfımız Türkiye tarihinde ilk defa sendikal ve politik mücadelesini bu kadar uzun bir süre kesintisiz yürütebilmiştir. İşçi sınıfının sosyalist partisi ilk defa bu kadar uzun süre daha önce erişilmemiş bir seviyede varlığını ve hareketini sürdürebilmiştir. Bu, küçümsenecek bir başarı değildir. Şimdi kaygımız işçi sınıfı hareketinin yeni bir kesintiye ve engellemeye uğramadan devamıdır.

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM

Yeni hükümet kuruluşunu tamamlayıp Meclis'ten güven oyu alacağa benziyor. Üstelik reformlara girişmeye de niyetli, zaten 12 Mart muhtırası da bunu şart koşuyor. O takdirde ne olacak?

Bizim görüşümüzce Türkiye'nin bugünkü kapitalistleşme aşamasında, sanayileşmenin objektif ihtiyaçlarıyla -hatta sanayi burjuvazisinin istekleriyle- küçük burjuva redikalizminin «reform» önerileri aşağı yukarı birbirine denk düşüyor. «Partiler üstü» ve teknik elemanlardan oluşturma hükümetiyle Nihat Erim de bu «reform»ları gerçekleştirmek istiyor. Nedir bunlar, ne anlama geliyor, kısaca gözden geçirelim:

YENİ HÜKÜMET «REFORMLAR», SINIFLAR

Bu saydığımız «reformlar» -ve daha başkaları da düşünülüyorsa- hepsi özünde kapitalistleşme aşamasına, büyük burjuvazinin ihtiyaç ve isteklerine uygun olacaktır. Bu «reformlar»ı küçük burjuva redikalleri, «devrimci»leri, şurasıyla burasıyla yetersiz, hatta yanlış bulsalar bile, tıkanıklığı gideriyor, gelecek gelişmelere yol açıyor gerekçesiyle ve «cici demokrasiden daha iyi ya!» diye kabullenecceklerdir, kabullenmeye başlamışlardır bile. İşçi sınıfının ekonomik ve politik hareketi ve bağımsız örgütleri ne olacak? Bu konuda nasıl bir politika izlenecek? Bu soruyu sormak ve cevaplamak akıllarına bile gelmiyor. Devrimciliklerinin barutu bu kadar işte!

SOSYALİST GÖRÜŞ AÇISI

Biz sosyalistlerin tutumu ne olacaktır, ne olmalıdır? «Reform»ların alacağı somut şekilleri ve uygulamalarını sosyalist açıdan eleştirir, değerlendirir, olumlu yanlarıyla destekleriz. Bunlar yapılıyor diye ille de karşı çıkmayız. Ne var ki, bizim esas tavır ve tutumumuzu tayin edecek husus yeni hükümetin işçi sınıfımızın ekonomik ve politik hareket ve örgütlerine karşı izleyeceği politikadır. «Reform»ların yararlığı her ne olursa olsun, işçi sınıfımızın ekonomik ve politik örgütlenme ve mücadele örgürlükleri kısıtlanmıya kalkışacaksa, «yeni düzen» bizim için makbul değildir. Anayasal sistem şu veya bu ölçüde bir kere askıya alındı mı, bu işlemin daha ileriye götürülmeyeceğinin, bir noktada duracağının teminatı nedir? Erim'in ve çalışma arkadaşlarının iyi niyeti bir teminat değildir. Farzımuhal, hükümete girenlerin hepsi kişisel inançları bakımından sosyalist olsalar bile bu bir teminat teşkil etmez. Çünkü bir hükümetin izleyeceği politikayı toplumun sınıfsal yapısı, bu yapıdaki egemen sınıflar tayin eder. Hükümet eden kişiler kendi doğru bildikleri görüşler ve inançlar bakımından direnseler de hükümet edemezler, bir noktaya gelir düşerler.

Şimdi biliyoruz ki, büyük burjuvazi, burjuva politikacılar ve bir kısım yüksek rütbeli komutanlar «anarşik» dedikleri işçi hareketlerinden, işgallerden, hatta normal grevlerden şikâyetçilerdir, bunlara sebep olan iş hukukuna ilişkin ve anayasaya aykırı kanunları, o uygulamaları hiç dikkate almadan şikâyetçidirler. Ama görünürdeki bu şikâyetlerin temelinde yatan asıl şikâyet sebebi, ücret artıkları, ikramiyeler, ücretli tatiller gibi sermayeci kârını kemiren ve gittikçe yükselen işçi sınıfı talepleridir. Bu kapitalizmin mantığı, kuralları gereği böyledir. İşçiler sömürüyü azaltıp daha iyi yaşayabilmek için bu talepleri ileri sürecek, sermayedar sömürüyü artırıp kârı yükseltmek için bu talepleri sınırlamak isteyecektir. Emperyalist - kapitalist dünya ilişkileri içinde gelişmekte, ama yine de «geri kalmış» olan Türkiye kapitalizminin burjuvazisi, Batıdaki benzerleri gibi işçilere yüksek tavizler verecek durumda da değillerdir.

Kanımızca, işçi sınıfının ekonomik taleplerini ve bunlardan doğan mücadelesini dolaylı yollardan sınırlama ve kontrol altına almayı sanayi burjuvazisi yeterli görmiyecektir. Sanayi burjuvazisi «aşırı örgütlenmeler»den o kadar tedirgindir ki, sözcüleri örgütlenmeyi sınırlamak için açıkça anayasa değişikliği istemektedirler.

Devrimcilikti, Atatürkçülüktü sevinci içinde bu temel meseleler unutuluyor. Bunlar yalnız işçi sınıfını ilgilendiren meseleler de değildir. Kapitalist bir toplumda temel çelişki emek-gücü - sermaye, yani işçi sınıfı - burjuvazi çelişkisi olduğu için, bu çelişkinin alacağı biçim ve iktidarın bunu düzenleme maksadıyla getireceği tedbirler bütün toplum hayatını etkileyecek, ona politik rengini verecektir. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesine ve sendikal örgütlenmesine karşı alınacak tavır, tabiidir ki, onun politik örgütüne, partisine karşı izlenecek politikaya da yansıyacaktır. İşçi sınıfının anayasal hak ve özgürlüklerinin kısıtlandığı, yok edilmeye gidildiği yerde her türlü «devrimcilik» ve herkes için demokrasi biter.»

ERİM PROGRAMI : BURJUVAZİYE GELİŞME, YIĞINLARA BASKI VAADİ

Gelişen olaylar içinde Nihat Erim CHP'den istifa etti, Başbakanlığa getirildi. Çoğunlukla teknokratlardan oluşan hükümet güvenoyu aldı. Bu hükümete, işçi ve emekçi sınıfların oylarıyla parlamentoya giren ve Türkiye İşçi Partisi'nden istifa eden bağımsız milletvekili Mehmet Ali Aybar da oy verdi. İlericilerin çeşitli istekler ileri sürdükleri Erim Hükümetine en tutarlı bir biçimde yine Türkiye İşçi Partisi karşı çıktı ve Erim Hükümeti programının sanayicilerin programı olduğunu söyledi. 15 Nisan 1971 tarihli Parti Gazetesinde şöyle deniyordu:

12 Mart muhtırası sonucu kurulan Erim Hükümetinin 2 Nisan 1971 tarihli programı, memleketimizde öteden beri uygulana gelmekte olan ve devrilmiş olan AP hükümetlerinin de uygulamakta olduğu programların, esas itibariyle, aynısıdır, bir devamıdır. Çünkü burjuva hükümetlerinin takip edecekleri politika konusunda başka alternatifleri yoktur. Büyük burjuvazinin, özellikle sanayi burjuvazisinin, ihtiyaçlarını karşılamaya yönelmiş bir «çalışma raporu» niteliğindedir. Nitekim bu program, İstanbul ve İzmir Sanayi Odaları Başkanlarının, sanayi burjuvazisi adına, bir süreden beri ileri sürdükleri taleplerin derli - toplu bir ifadesi, bir tekrarıdır. Hükümet programı, bir yönüyle egemen sınıflar ittifakı içindeki çelişkileri sanayi burjuvazisinin lehine çözmeyi, öte yönüyle de «asayişin sağlanması» maskesi altında, işçi ve emekçi sınıflarla tüm demokratik güçleri baskı altında tutmayı amaçlamaktadır. Programın bir diğer özelliği, Türkiye burjuvazisinin dünya kapitalist sistemiyle bütünleşme azminin artarak devam ettiğini göstermesidir.

TÜM FONLARIN SANAYİCİLERİN EMRİNE VERİLMESİ ÖNGÖRÜLÜYOR

Programda öngörülen iktisadi tedbirler, esas itibariyle mevcut yatırım fonlarının sanayi burjuvazisi emrine tahsis edilmesi ve yaratılacak yeni fonların da sanayi burjuvazisinin çıkarları doğrultusunda kullanılmasına yöneliktir. Öte yandan, «Toprak ve tarım reformu» adı altında alınan tedbirlerin sonucu da tarımdan sanayiye akan fonları çoğaltmak olacaktır. Tarım reformu ile gerçekleştirilmek ve hızlandırılmak istenen tarımsal kapitalistleşmenin ise küçük köylü üreticinin yararına bir sonuç verdiği hiçbir yerde görülmemiştir.

EĞİTİMDE «REFORM» DEĞİL İDEOLOJİK DENGE AMAÇLANIYOR

«Eğitim Reformu» adı altında getirilen tedbirler ise, sadece sanayileşmenin bugünkü aşamasından ortaya çıkan teknik eleman ihtiyacına cevap vermek amacını gütmektedir.

PROGRAM, DIŞ POLİTİKADA YER YER AP'NİN GERİSİNDE

Erim hükümetinin programı, dış politika, ortak pazar ve yabancı sermaye konularında yeni ve ileri hiçbir şey getirmemekte, aksine yer yer, (örneğin Çin Halk Cumhuriyetini tanımak konusunda) bundan önceki uygulamanın da gerisine düşmektedir. «Ekonomik ve siyasal bağımsızlık içinde kalkınma olanaklarının hızla hazırlanması»ndan söz eden program, dış politikada, emperyalizmin bir numaralı lideri olan Amerika'ya ve onun askeri örgütü olan NATO'ya hulûs çakmakta, Ortak Pazar ve yabancı sermayeyle ilişkilerin daha sağlam temellere oturtulması yollarını aramaktadır. Bu çerçeve içinde, ekonomik ve siyasal bağımsızlıktan söz edilemiyeceği açıktır.

BURJUVAZİYE GELİŞME, YIĞINLARA BASKI VAADİ

Özetlersek, Erim hükümetinin programı, Türkiye'de kapitalizmi geliştirme ve burjuvaziyi güçlendirme programıdır. Bu programın ilericilik devrimcilik, bağımsızlıkçılık ve halktan yana olmakla, uzaktan - yakından hiçbir ilişkisi yoktur. Bu program, halka karşı bir programdır. Halkın demokratik haklarını yoketmek ve mücadelesini bastırmak için tedbirler getirmektedir. Türkiye İşçi Partisi, bütün kapitalist iktidarlara karşı olduğu gibi, Erim hükümetine karşı da halkın davasını savunmaya azimli ve kararlıdır.

Son olaylar, Türkiye'de halkın davasını yalnızca Türkiye İşçi Partisinin savunduğunu, bir kere daha göstermiştir. Bu olaylar sırasında, burjuva partilerinin, hürriyet ve demokrasi çığlıklarının bir yalandan ibaret olduğu ortaya çıkmıştır. Başta eski iktidar partisi olmak üzere Türkiye İşçi Partisi dışındaki bütün partilerin halkın çıkarlarını feda etmeye her an hazır oldukları, ikiyüzlü bir aldatmaca politikası güttükleri kesinlikle anlaşılmıştır.

YIĞINLARIN TEK KURTULUŞU SOSYALİZMDİR

Önümüzdeki günlerde, sömürücü hakim sınıflar ile işçi ve emekçi sınıflar arasındaki mücadele daha da keskinleşecektir. Türkiye'de işçilerin, köylülerin ve bütün halkın tek kurtuluşu sosyalizmdedir. Bütün ilericilerin bu gerçeği görmeleri, Türkiye İşçi Partisinin sosyalizm, demokrasi ve bağımsızlık için yürüttüğü mücadeleye katılmaları bir sorunluluktur.

SIKIYÖNETİME HAYIR

Erim Hükümeti daha sonra 11 ilde sıkıyönetim ilân etti. Derhal toplanan Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu 27 Nisan 1971 de yayınladığı bildiride özetle şunları söyledi:

«11 ilimizde sıkıyönetim ilânı Anayasamız hükümlerine açıkça aykırıdır. Erim Hükümeti bu kararıyla otoriter bir yönetimi gerçekleştirme niyetinde olduğunu artık tereddüte yer bırakmayacak şekilde ortaya koymuştur. Anayasayı uygulama teraneleriyle işbaşına gelen hükümet, Anayasayı değiştirme telaşı ve çabası içindedir. Hükümet 1961 Anayasasının getirdiği bütün demokratik hakları askıya almayı, işçilerin, köylülerin, gençlerin ve bütün ilerici güçlerin temel hak ve özgürlüklerini tümüyle ortadan kaldırmayı plânlamaktadır. Bu noktada tüm ilericiler, devrimciler çok uyanık olmak zorundadır; çünkü asayiş, nizam ve «reformculuk» şalı örtülerek bu noktanın gözden kaçırılmak istendiği açıktır. Getirilecek tedbirler için adam kaçırma, banka soyma olaylarının sebep gösterilmesi hiç kimseyi yanıltmamalıdır. Hükümet bu olayları bir bahane olarak kullanma çabasındadır. Aslında güdülen amaç bütün demokratik güçleri susturmaktır.»

ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİNE KARŞIYIZ

Sıra Anayasanın değiştirilmesine ve geriletilmesine gelmişti. Devrin Başbakanı Anayasa'yı halkımız için «lüks» saydığını ilân etti. Bireysel teröre dayanan bir takım olaylar bahane edilerek Anayasa değiştirildi. Türkiye İşçi Partisi bu girişime de karşı çıktı. 8 - 9 Mayıs 1971 de toplanan Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu uzun bir açıklama ile yeni tedbir önerilerinin, niçin anti - demokratik olduğunu anlattı. Başta işçi ve emekçi sınıflar olmak üzere tüm ilerici, demokrat ve sosyalistleri, demokratik hak ve özgürlükleri bütün güçleriyle sonuna kadar savunmaya çağırdı. Bildiride şöyle deniyordu:

«Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu 12 Mart'tan bu yana hızla gelişen olaylar dizisi içinde Parti yetkili organ ve mercilerinin bildiri ve demeçleri ile yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkan parti görüş ve tutumu ile tam uygunluk halinde olduğunu belirtir ve seçtiği kurul ve mercilere güvenini teyid eder.

Anayasayı değiştirme teşebbüsleri ve bu teşebbüslerin doğrultusu konusu, içinde bulunduğumuz dönemiz şüphesiz en önemli politik sorunudur. Bu konuda basına aksedén haberleri, halen TBMM'de görüşülmekte olan Sıkıyönetim kanun tasarısını ve özellikle başbakan Erim'in 1 Mayıs'ta yabancı gazetecilerle düzenlediği bir basın toplantısında yeralan «Türkiye Anayasası birçok Avrupa ülkesinin anayasalarından daha liberal bir ana yasadır, Türkiye böyle bir lüksü kaldıramaz» şeklindeki sözlerini birlikte inceleyen ve öteden beri egemen sınıfların 27 Mayıs Anayasasından son derece tedirgin olduğu gerçeğini ve ilk fırsatta bundan geriye dönme isteklerini bilen TİP Genel Yönetim Kurulu;

Yapılması istenen değişikliklerin, neticede 1961 Anayasasında yer alan temel hak ve özgürlükleri öründen yok edeceğini, Anayasamızı temel ilke ve felsefesinden tamamen uzaklaştıracağını ve kısaca ifade etmek gerekirse, 1961 Anayasasını yürürlükten kaldırarak ondan çok geride baskıcı bir düzen getirmeyi hedef aldığını tesbit eder;

Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu, bu objektif gerçeklerin tam bilincinde olarak, şimdiye kadar kıskançlıkla savunduğu ve tozlu metinler halinde kalmaması, hayata geçirilmesi için elindeki bütün olanaklarla mücadelesini yaptığı 27 Mayıs Anayasası ve onun sağladığı demokratik ortamı Partimizin sonuna kadar savunmaya ve genişletmeye olan karar ve azmini teyid eder. Ve,

Başta bütün işçi ve emekçi sınıflar olmak üzere, bütün demokratik Anayasacı güçleri, bütün Anayasal kuruluşları, bağımsız ve özerk üniversite ve TRT'yi, hür basını, sendikalar ve bütün demokratik kuruluşları, Anayasanın hazırlanmasında emeği geçmiş her kesi ve nihayet başlangıç kısmında Anayasanın kendi «uyanık bekçilik»lerine emanet edildiği bütün vatandaşları, gene Anayasanın kendilerine tanıdığı demokratik haklarını kullanarak Anayasamızı bütün güçleriyle sonuna kadar savunmaya çağırır.»

•

Ülkeye tam bir karanlık çöküyordu. Baskı ve kanlı bir terör ortalığı sarmıştı. Tutuklamalar, işkenceler başlamış ve yayılmıştı. Sıkıyönetim getirilmiş sıkıyönetim kanunu ise değiştirilerek daha anti - demokratik bir duruma getirilmek isteniyordu. Birçok üyesi gözaltında ve tutuklu olan Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu, 41 üyesi arasında henüz tutuklanmamış 23 kişinin biraraya gelmesiyle bütün engellemelere rağmen Düzce'de toplandı. 22 Mayıs 1971 günü yapılan toplantıda Sıkıyönetim kanununun iptali için Anayasa mahkemesine başvurulması kararlaştırıldı. Ve Anayasa Mahkemesine dava açıldı.

Dava, Parti kapatıldıktan çok sonra sonuçlandı ve kanun iptal edildi. Böylece Parti işçi ve emekçi sınıflarımıza karşı görevini bu örnekte de görüldüğü üzere bir tüzel kişi olarak varlığı sona erdikten sonra da yapmaya devam ediyordu

Aslında Türkiye İşçi Partisi daima somut gerçekten hareket etme ve toplum olaylarını en yakından izlemenin verdiği avantajla yaptığı bilimsel analizlerle «faşizm» tehlikesini çok daha önceleri vurgulamaktan, her fırsattan yararlanıp kamuoyunu uyarmaktan geri durmamıştı.12 Mart öncesi ve sonrasındaki mücadeleleri bunun son halkaları oldu.

Türkiye İşçi Partisi kapatıldıktan sonra, Parti yöneticileri sıkıyönetim mahkemelerindeki yargılanmaları sırasında da, yeni bir hareketin ancak tutunulabilen mevzilerden başlayarak dalga dalga yükselebileceğini bilmenin verdiği sorumlulukla, aynı çizginin sonuna kadar savunucusu oldular. Biliyorlardı ki «toplumsal, politik hareketler toplumun objektif şartlarından, ihtiyaçlarından doğar. Bu objektif durum varoldukça, hele geliştikçe, bunların insanların bilinçlerine yansımaması, onları çözüm arama ve bulma yolunda harekete geçirmemesi imkânsızdır. Bu şartlar ve ihtiyaçlardan doğan hareketler, somutta biçimsel değişikliklere uğrasa da özünde sürer gider. Türkiye'de de, mahkeme kararları her ne olursa olsun, sosyalist hareket politik düzeyde mutlaka ifadesini bulup su üstüne çıkacaktı» ve kendisinden önceki hareketin ulaştığı noktadan göreve başlayacaktı.

Nitekim öyle de oldu.

işçilerin birliğine saldırı

Seydişehir'de, faşistler, Partimiz üyesi Ali Demir'e 12 Mart 1976 Cuma günü, vardiya çıkışında kart basarken, arkadan demir çubuklarla saldırdılar.

Başından ağır yaralanan arkadaşımız, Konya sigorta hastahanesine kaldırıldı. Doktorların ifadesine göre gece 00.1'de tehlikeyi atlattı.

Seydişehir'de, faşist baskı ve terörün karşısına ısrarla, işçilerin birliğini gerçekleştirerek çıkan, her türlü baskı ve zorbalığın karşısında yılmayan ve mücadeleyi sürdüren partililer, saldırıların boy hedefi oluyor.

Ali Demir'e yapılan saldırının, Türk - Metal İş sendikasının yetkisinin mahkemece iptal edilmesinden sonra olması bunun kanıtı. Bilindiği gibi sahte evraklara dayanarak ve Seydişehir'de yaratılan terörle, Türk - Metal İş'in yetki alması MC iktidarı tarafından sağlanmıştı. Sahteciliğin tespiti nedeni ile yetkiyi kullanamayan Türk - Metal İş, sahteciliğin asılsızlığının tesbiti için dava açıyor ve mahkeme hem sahteciliğin doğruluğuna hem de Türk-Metal İş'in yetkisinin iptaline karar veriyor.

Şimdi, yetkili sendikanın tesbiti gerekiyor. Partili arkadaşlarımız tarafından oluşturulan işçilerin birliğini, her türlü baskı ve zorbalığı, silahlı ve bombalı saldırıları deneyerek kıramayan faşistler, bu yeni durumun ortaya çıkışı ile saldırılarını yineliyorlar.

Partili arkadaşlarımız, Seydişehir'de işçi sınıfı öncüsü olmanın örnek mücadelesini verdiler ve veriyorlar. Bu saldırılar gene sökmeyecek. İşçilerin birliği gene kırılamayacak. Yeterki Türkiye İşçi Partisi dışında bu olayla doğrudan ilgili bulunan kuruluşlar da, faşist Türk - Metal İş karşısında en azından görevlerini üstlensinler.

çıkmaz yol : küçük durjuva devrimciliği

12 Mart olayını, Türkiye İşçi Partisi'nden başka çeşitli sol siyasi çizgilerin sözcüleri ve bu çizgilerin kitle örgütleri içindeki temsilcileri de değerlendirdi.

Bu çizgilerin ortak tavrı 12 Mart muhtırasını olumlu karşılamaları ve desteklemeleri idi. Bu yönde açıklamalar yaptılar, çaba sarfettiler. Hatta o kadar ki, muhtıraya karşı çıkanlara ve bu arada Türkiye İşçi Partisi'ne ters bakıyorlardı. Bir meslek odasının yayın organında çıkan 12 Mart muhtırası ile ilgili yorum o günkü havayı çok iyi yansıtıyordu :

«Ülkemiz son günlerde önemli siyasi gelişmelere sahne olmuştur. Genel Kurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanlarınca Cumhurbaşkanı ve Meclis Başkanlıklarına verilip kamu oyunda da yayınlanan bir muhtıra, hükümet ve parlâmentoyu, içine düştüğümüz bunalımların sorumluları olarak ilân etmiştir. Muhtırayı Anayasa ve Hukuk devleti anlayışıyla bağdaştıramıyan Demirel Hükümeti de bunun üzerine istifa etmiştir. Bu arada bazıları istifanın demokratikliğini ya da müdahalenin Yunan Cuntasına paralelliğini tartışırken, meselenin özü, yani muhtırayı doğuran aksaklıklar geri plâna itilmeye çalışılmıştır.

Olayların baş sorumlularının gelişmelere sahip çıkıp, hareketi kendi kendisine bile ters düşürme gayretlerine karşı, tüm devrimcilerin görevi, hareketin bir adım daha ileriye gidebilmesi için hatta gerilememesi için yardım etmek omuz vermektir.»

Alınan bu yanlış ve işçi sınıfı hareketine zararlı tavır şaşırtıcı değildi aslında. Çünkü 1961 sonrasının nisbi demokratik ortamında verilen sosyalist mücadelede iki çizgi kesin olarak belirmişti: işçi sınıfının öncülüğünü, sosyalist hareketin bağımsızlığını savunan çizgi ve küçük burjuva devrimciliği çizgisi. İkincilerin muhtırayı desteklemeleri ise olağandı.

Ne var ki, küçük burjuva devrimciliği de çoğu kere bilimsel sosyalizmin terminolojisini kullanıyor ve sosyalizm için yola çıktığını ileri sürüyordu. Ve günün koşullarında gerçek niteliğini bu sayede saklıyabiliyordu. Olduğu kadarıyla kişilerin iyi niyeti bu gerçeği değiştirmiyordu.

Oysa dünya devrimci hareketin deneyinden de bilinir ki, belli bir kritik anda ve olayda bu durum açığa çıkar ve her şey iyice gözler önüne serilir. Bu an ve olay sınıf mücadelesinin keskinleştiği noktadır. Sınıf mücadelesinin keskinleştiği o noktada artık parlak sözler ve keskin sloganlar değil, takınılan tavırlar, somut soruna getirilen çözüm belirleyici olur. Ve o güne kadar sosyalist görünen çizgiler ve kişiler gerçek kimlikleri ile kendilerini ortaya koyarlar, sosyalizmden sapmalar açığa çıkar.

Türkiye sosyalist hareketi, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi açısından 12 Mart, işte böyle bir kritik olaydır ve noktadır. Ve bir anlamda 12 Mart olayı turnusol kağıdı görevini görmüştür.

Öncesi ve sonrasıyla 12 Mart bu bakımdan, sadece kitleler için değil ama aynı zamanda sosyalistler için de alınacak derslerle doludur. Bugünkü mücadelede doğru çizgide doğru tavırları alabilmek, sağ ve sol sapmaları etkisiz kılmak için bu derslerden yararlanmak gereklidir. Sosyalistler bunun için geçmişi bilmek, hatırlamak durumundalar. Bu bilgiler tek tek kişileri yıpratmak veya yüceltmek için değil ama Türkiye işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesini bir adım ileriye götürmek için değerlendirilmelidir.

dediler ki

■ BİR HABER

Türkiye Milli Gençlik Teşkilâtı da dün İstanbul'da bir bildiri yayınlamış ve komutanların ültimatomunu olumlu karşıladıklarını belirtmiştir. Başkan B. Nuhoğlu imzası ile yayınlanan bildiri özetle şöyledir :

«Türk Silahlı Kuvvetleri Yüksek Komuta Heyetinin, Cumhurbaşkanı ve Meclis Başkanlarına verdiği muhtırayı, Cumhuriyetin ve halkımızın geleceği bakımından olumlu karşılıyoruz. Senelerden beri Amerikan emperyalizmi ve onun işbirlikçi iktidarlarına karşı verdiğimiz Bağımsızlık ve Demokrasi kavgasını her zaman olduğu gibi bir kere daha benimseyen ordumuzun tutumunu kıvançla karşılarız. Gazi Mustafa Kemal'in kişiliğinde belirlenen tam bağımsız ve layik Cumhuriyet prensiplerini tümü ile savunan devrimci gençlikle onun çelişleşmiş gücü devrimci ordumuzun bu müdahalesine Cumhuriyetimizin ve halkımızın geleceği bakımından tam bir teminat sayarız.»

(Cumhuriyet, 14 Mart 1971)

■ DOKTOR HİKMET KIVILCIMLI VE SOSYALİST GAZETESİNİN 12 MART HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ :

Şimdi ortada bir MUHTIRA var. Bu ordunun en azgın alaturka faşist Finans Kapital ajanı Demirel kabinesini deviren ULTİMATOM'u, oldu. Silahlı Kuvvetler Ultimatomu nedir? Bunu, henüz uygulamaya geçilmediği için Muhtıra'nın soyut metninde inceleyebiliriz. Ultimatomun amacı, sarsılmış düzeni istikrarlaştırmak olabilir. Orada söylenenden çok söyletene bakmalı. Söyleten : Ekonomi temelinde onulmaz bunalım çıkmazıdır. Eğer o madde ve geçim bunalımı istikrarlaşmazsa (yani Hayasız Finans - Kapital çapulu ve Tefeci - Bezirgan soygunu durdurulmazsa) ne faşist ne «demokratik burjuva» çözümlerinin «Huzur» getiremiyeceği ortadadır.

O genel gerçeklik ortamında muhtıra ne diyor? Sayın Gen. Kur. Baş. M. Tağmaç'ın Pakistan dönüşü üzerine çıkan muhtıra'da, kimileri «Eyüp Han Formülü» arayacaklardır. Biz kesin Kehanet bilmeyiz. Muhtıra'nın Birinci maddesi açıklıyor:

«Atatürk'ün bize verdiği hedef» diyor.

Muhtıra'nın ikinci maddesi:

«Atatürkçü bir görüş» ele alıyor.

Bu iki madde Ordu'nun «Eyüp Han Formülü»nü değil «Mustafa Kemal Formulü»nü önerdiğini gösteriyor.

Nedir Mustafa Kemal Formulü? Muhtıra söylüyor: (1. madde).

«Çağdaş uygarlık seviyesine ulaşmaktır. 50 yıl önce Atatürk için «Çağdaş Uygarlık» genellemesine bir tekti: «Batıcı Kapitalist Uygarlık» 50 yıl sonra bugün, hiç değilse Genç Mustafa Kemaller için bir tek değil **2** zıt Çağdaş Uygarlık önündeyiz:

1 - Ölüm döşeğinde kıvranan Emperyalist Kapitalist Çağdaş Uygarlık.

2 - Hergün yükselip gelişen gürbüz Sosyalist Çağdaş Uygarlık

Ordu bunun hangisini Türk Milletine yarar ve yakışır bulacak? Muhtıranın 2. maddesi şöyle bir yargıyla yapılacak işi özetliyor:

«Atatürkçü bir görüşle ve İNKİLAP KANUNLARINI» ele alarak iş yapanlar. METOT bu.

Bu metot neyi anlatıyor? Ordu: Atatürk'ün inkilapçı yönünü benimsiyor. Bu Ordunun 50 yıl öncesinden beri geçen Sosyal Değişiklikleri hesaba kattığını ve Devrim Kanunlarını benimsediğini açıklıyor.

Bugün yeryüzünde var olan iki zıt Çağdaş Uygarlıktan hangisi «İnkilap Kanunlarını» benimser? Apaçıktır: Sosyalist Çağdaş Uygarlık İnkilapçıdır. Devrimcidir.

Ordu Muhtırası: «Atatürkçü bir görüşle» «İnkilap Kanunlarını» benimsediğine göre, dökülen, çöken Tekelci Kapitalist Çağdaş Uygarlığın, peşin peşin reddetmiş olmalıdır. Mantık bunu gerektirir.

Ancak Kapitalizm, kendi yıkılışı önünde eli boş durmamıştır. Bütün insanlarımız gibi, en başta asker yurttaşlarımızı da, siyaset dışı bırakmakla, ve sürü sürü yalan dolanla şartlandırmıştır. Demek Silahlı Kuvvetlerimizin, her türlü siyaset yasakçılığına rağmen, ansızın politikanın en büyüğüne el koyduğu gün, aydınlanması ve halk çocukları olarak bilinçlendirilmesi en ileri görevlerdendir.

Şimdilik, o anlamda Muhtıra yorumlanması yapılabilir. Muhtıranın özünde kısaca iki şık yatıyor.

1 - Ordu: Son bir mehil veriyor. «Demokratik kurallar içinde» «Kuvvetli» ve «İnandırıcı» bir hükümet kurulmasını istiyor (Madde: 2)

2 - «Bu husus süratle» gerçekleşmezse, «İdareyi doğrudan doğruya üzerine almaya kararlıdır.» (Madde: 3). Başka da «Madde» yok.

İkinci şık, hiç değilse yapılacak idare açısından besbelli. Birinci şık, belki de fincancı katırlarını ürkütmemek, alıştırmak içindir. Birinci şık haykıran bir çelişki taşıyor: Ordu kurmazsa, kim kuracak Demokratik Hükümeti? Muhtıra şöyle diyor (Madde: 2).

«Partiler üstü bir anlayışla MECLİSLERİMİZ» kurmalı.

«Meclislerimiz» kimdir? Partilerin kendileridir önce. Partilerin kendi kendilerinin üstüne çıkabilirler mi? Biz ummuyoruz. Ordu umuyor mu? Muhtıranın 1. Maddesi şöyle diyor:

«1 — PARLAMENTO ve Hükümet süregelen görüş, tutum ve icraasıyla anarşi, kardeş kavgası, sosyal ve ekonomik huzursuzluk içine sokmuş, geleceği ağır bir tehlike içine düşürmüştür.»

Bu suçu yalnız «Hükümet» işlememiş, başta «Parlamento» işlemiş gösteriliyor. Frenkçe «Parlamento» sözcüğüne türkçede «Meclisler» deniyor. Öyleyse aynı Parlamento yahut «Meclislerimiz» de kendi kendini düzeltmesi mi beklenir? Besbelli ki Ordu onu ummuyor. Onun için «Süratle» «İdareyi üzerine» alacaktır.

Muhtıradan başka anlam çıkmıyor. Hadi hayırlısı.

(Dr. Hikmet Kıvılcımlı
Sosyalist Gazetesi, 16 Mart 1971, Sayı 20)

■ BİR HABER

Devrimci 15 kuruluş dün yayınladıkları ortak bildiride komutanların muhtırası ve Demirel hükümetinin istifası konusundaki görüşlerini açıklamış, bütün devrimci girişimlerin, örgütleri tarafından sonuna kadar destekleneceği bildirilmiştir. TÖS, Devrimci Avukatlar Derneği, Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı, Teknik Personel Sendikası, Üniversite Asistanları Sendikası, Mimarlar Odası, Türk Hukuk Kurumu, Elektrik Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisleri Odası, ODTÜ Mezunları Cemiyeti, DEV - GENÇ, Maden Mühendisleri Odası, Orman Mühendisleri Odası ve Türkiye Orman Yüksek Mühendisleri Sendikasının ortaklaşa yayınladıkları bildiri şöyledir :

«Emperyalizmin egemenliğindeki işbirlikçi iktidarlar tarafından çeyrek yüzyıldır uygulanan gerici parlementoculukla yoksul ve geri bırakılmış olan ülkemiz kesin bir sosyal ve ekonomik bunalımın içine itilerek ancak olağanüstü girişimlerle kurtarılabilecek bir duruma sokulmuştur. Bu bunalımın doğal sonucu olarak işçiler, köylüler ve emeğiyle geçinen bütün halkımız gün geçtikçe yoksullaşmış, işsizlik ve pahalılık yoksul halkın sırtında dayanılmaz bir yük haline getirilmiştir. Toplumu ve ülkemizi bu hale getirenler her uyarılışlarında, bu uyarmayı yapanlar üzerindeki baskı ve zulümlerini arttırmışlar, işçileri, köylüleri ve gençlerimizi kurşunlamışlar, devrimci öğretmenleri boyunlarına yular takarak yerlerde sürüklemişlerdir. Gittikçe yoğunlaşan ekonomik bunalımı gizleyebilmek için halkımızın dini duyguları hayasızca istismar edilmiş, düzenlenen güdümlü saldırılara «Halkın galeyanı» süsü verilmek istenmiştir. Bütün bu olumsuz gelişimlerin baş sorumlusu ve suçluları parlamentoda mebus pazarları kurarak tutumlarını inatla sürdürmüşler, on yıldır işlemez hale getirdikleri Anayasayı kendi çıkarları ve maaşları için değiştirme pervasızlığına yönelmişlerdir. Böylece yakın tarihin en geri ulusları büyük bir hızla gelişirken Türkiye'miz geri kalmışlığın bataklığına gömülmüştür.

Biz, bu bildiriye imza koyan devrimci örgütler çeyrek yüzyıllık bir yıkıntının yarı canlı unsurlarıyle ülkemizin sorunlarına çözüm getirileceğine inanmıyoruz. Ülkemizin kurtuluşu, emperyalizmle herhangi bir bağlantısı olmayan Atatürkçü tam bağımsız bir dış politikanın gerçekleştirilmesi, emekçi halkımızın ağırlığı ve etkinliği altında temel reformların yapılması ve insanın insana kul olmadığı yeni bir toplumsal düzenin kurulmasıyla mümkündür.

İleride yeniden emperyalizmin kucağına düşmemek için her devrimci adımda dayanağımızın emekçi halkımız olduğu hiç bir zaman gözden uzak tutulmamalıdır. Onun bilinçlenmesi ve örgütlenmesi yolundaki bütün anti - demokratik engeller kaldırılmalı, devrimci gençlik, devrimci meslek örgütlerinin ve devrimci sendikaların varlığı birer güvence olarak kabul edilmelidir. Bu yoldaki bütün devrimci girişimler, halkımızın temel isteklerinin gerçekleştirilmesi için şimdiye kadar verdiğimiz mücadelenin doğal bir uzantısı olarak desteklenecek, korunacak ve sürdürülecektir.»

(Cumhuriyet, 14 Mart 1976)

■ BİR KISMI TÜRKİYE EMEKÇİ PARTİSİ'NİN ÇEVRESİNDE TOPLANAN AYDINLIK DERGİSİ MENSUPLARININ 12 MART MUHTIRASI KARŞISINDAKİ TAVRI :

«Biz Türkiye İşçi sınıfının ve yoksul köylülüğünün özlemlerinin temsilcisi olarak, 12 Mart 1971 tarihli muhtırayı, kurtuluş savaşımızdan doğmuş olan ve herşeye rağmen Mustafa Kemal'in millici ve ilerici geleneğini geniş ölçüde sürdürebilen Türk Ordusu'nun faşizmi tezgahlama çabası içinde bulunan, devrimci kanı dökmüş, cana kıymış olan ve üstelik «şaibeli» ünvanını kazanmış bulunan işbirlikçi Demirel iktidarına karşı ve ona hükümet etme yetkisi vermiş olan işbirlikçi sermayenin ve feodal mütegallibenin hakim bulunduğu bir parlamentoya karşı tepkisinin bir ifadesi sayıyoruz.

Meydana gelen yeni şartlarda, muhtırada sözü edilen demokratik reformların şehir ve köy emekçilerinin aktif olarak katılacakları ve bizzat gerçekleştirecekleri gerçek reformlar olması için, emekçiler şimdiden bilinçli ve örgütlü olarak bu reformlara sahip çıkmalıdırlar.

(Aydınlık sosyalist Dergi Mart - Nisan, 1971 s. 29 - 30)

■ AYNI KİŞİLERİN NİHAT ERİM HÜKÜMETİ KARŞISINDAKİ TAVRI :

«Böylelikle, Filipin demokrasiciliği denen anti - demokratik düzen şartlarında işbirlikçi sermayenin ve feodal mütegallibenin tutsağı durumunda seçmen yığınlarının oy çoğunluğuyla iktidara gelen bir hükümet, küçük - burjuva radikal eğilimlerin ağır bastığı bir ordunun zoruyla iktidarı teslim etmiştir. Erim lehine söylenebilecek tek şey aldatmacalara sapmayarak tutarlı bir statükocu çizgiyi resmen izlemiş olmasıdır.

Erim, böyle bir siyasi kariyer ile elbetteki bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'yi özleyen ve onun uğrunda mücadele eden ilerici güçlerin temsilcisi olamaz. Ama herşeye rağmen, durum, «gitti bir Gülsüm, geldi bu Gülsüm» durumu değildir. Filipin parlementoculuğu için sonun başlangıcı olan ordunun müdahalesi, ne de olsa, küçük - burjuva radikalizmi bakımından Demirel'e kıyasla, daha makbul sayılabilecek bir siyasiyi başbakanlık görevine getirmiştir. Haksızlık etmemek için belirtmek gerekir ki, Erim'in geçmişinde bir Morrison şirketi temsilciliği, kendisini ve kardeşlerini yüz milyonluk bir servetin sahibi kılan, şaibeli işler, camilere bomba koyarak yobaz saldırılarını tertipçiliği, siyasi cinayetler kışkırtıcılığı pek yoktur. Olaylar, ordunun her müdahalesinin mutlaka faşizme varacağı ve Filipin demokrasiciliğinin bu şartlarda ehveni şer olduğu yolundaki pek «demokratik» yorumları yalanlamıştır. ... 12 Mart'tan öncekine kıyasla, hiç değilse, şimdilik daha kötü bir durum meydana getirmemiştir.

Evet, 12 Mart muhtırası sonucu meydana gelen durum eskisinden daha kötü sayılamaz.

(Aydınlık Sosyalist Dergi, Mart - Nisan 1971 s. 29 - 30)

■ DİSK'İN MUHTIRA HAKKINDAKİ GÖRÜŞÜ :

«Türk Silahlı Kuvvetlerinin çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak, Atatürk devrimlerini hakim kılmak ve Anayasanın öngördüğü reformları gerçekleştirmek, özellikle Anayasanın temel ilkelerine yürekten bağlı kalmak yolunda görev başında olduğunun radyolardan ilânı karanlık ufukları aydınlığa kavuşturmuştur.»

(Devrim Gazetesi, 16 Mart 1971 Sayı: 73)

■ DİSK, TÖS VE DİĞER MESLEK KURULUŞLARININ NİHAT ERİM HÜKÜMETİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ :

«Anarşiyi önlemek ve Anayasanın öngördüğü reformları yapmakla görevli kılınmış bulunan «Partilerüstü Hükümet» in, Türkiye'nin kalkınması ve kurtuluşu yolunda bazı ilerletici adımlar atabileceği ve bu yolda somut olarak atılacak her adımın desteklenmesi gerektiği görüşünde birleşmişlerdir.»

(Gazeteler, 2 Nisan 1971)

■ BİR HABER

Türk Devrim Ocakları, İstanbul TÖS, İlk - Sen, Sağlık Personeli ve Maliye - İş Sendikası; dün ortaklaşa yayınladıkları bildiriyle, komutanların muhtırasını, «Mustafa Kemal Ordusunun Devrimci ve yerinde bir çıkışı» olarak nitelendirmişlerdir. Bildiride, «Yalnız devrimci hareketler, ne muhtıralar, ne de yalnızca darbelerdir. Devrimci hareketin başarısı, iktisadi güçleri eline almayla sağlanır. Aksi halde iktidar yine kökü dışarda bir avuç azınlığın elinde kalacaktır Bu çıkışı yapan devrimci güçlerin geçirmiş olduğumuz denemelerin ışığında çok dikkatli davranması gerekir.» denilmektedir.

(Cumhuriyet, 14 Mart 1971)

■ DEVRİM GAZETESİNİN TUTUMU :

«Büyük Komutanlar, muhtıralarında, mevcut duruma bütün devrimcilerin katılacağı doğru bir teşhis koymuşlardır.

...

Teşhis çok doğru ve isabetli konmuştur. Teşhis doğru olunca, tedavisi de mutlaka bulunacaktır. Bütün devrimcilere düşen görev, kanımınca hatta Türkiyemizin gerçek bir tedavisinin, değerli zamanlar daha fazla tereddüt edilmeden bir an önce başlamasını sağlayabilmek için, elbirliği ile olumlu yönde çaba göstermelidir.»

(16 Mart 1971)

1100 PETROL-KİMYA İŞÇİSİ GREVDE

DİSK'e bağlı Petrol Kimya - İş sendikası, İstanbul Topçular'da kurulu 240 işçinin çalıştığı EVMA işyerinde ve Mersin'de kurulu 900 işçinin çalıştığı Soda Sanayii A. Ş. işyerinde grev uygulamasına başladı.

«GERÇEK HALK SEKTÖRÜ»

EVMA, DEVA Holding'e bağlı bir firma. Deterjan ve kolonya üretiyor. EVMA patronu, bu kuruluşun «gerçek halk sektörü» olduğunu ve buyüzden de «işçilerin sosyal güvenliği, hak ve menfaatlerinin korunması hususunda hiç bir aracı kabul etmemek kesin görüş ve kararında» bulunduğunu belirterek Uzlaştırma Kurulu'nu çalışmaz hale getiriyor. Bunun üzerine sendika 29 Şubat 1976 tarihinde bu işyerinde grev kararı alıyor, grev oylamasına gidiliyor ve grev başlıyor. EVMA işçileri sarsılmaz birlikleriyle patronu dize getireceklerinden eminler, grevlerini coşku ve disiplin içinde sürdürüyorlar.

MERSİN'DE GREV

Soda Sanayii Anonim Şirketinin sahibi, Topkapı Şişe Cam ve İş Bankası. Mersin'de kurulu bu fabrika cam hammaddesi sodayı Türkiye'de üreten tek kuruluş. Petrol Kimya - İş ve işveren arasında 9 aydan beri süren toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamamış ve Sendika bu işyerinde grev kararı almıştı. Sendika yöneticileri ile üyelerin yaptıkları toplantıda varılan kararla bu işyerinde de grev 11 Mart 1976'da başladı.

TİP'liler bu grevleri destekliyor ve işçilerle dayanışma içinde ekonomik mücadelelerine omuz veriyor.

MC'YE KARŞI KİTLE HAREKETLERİ

MC iktidarının işçilere, köylülere, teknik elemanlara, öğrencilere ve tüm halkımıza uyguladığı faşist baskılar hergün yoğunlaşıyor. İşçiler, öğrenciler vuruluyor. Memurlar sürülüyor. Kitle örgütlerine yapılan baskılar artıyor, kitle örgütleri kapatılıyor.

Yoğunlaşan bu baskılara karşı halkımızın örgütlü kesimleri seslerini yükseltiyor. Faşist baskıları ve kıyımları protesto ediyor. Bu doğrultuda MC iktidarına karşı etkin bir kitle gösterisi İzmir'de 21 Şubat'ta TÖB - DER tarafından düzenlendi. Binlerce ilerici ve sosyalist yürüyüş ve mitinge katıldı Faşizmi, MC iktidarını protesto etti.

Aynı doğrultuda diğer bir protesto yürüyüş ve mitingi 13 Mart'da Ankara'da kitle örgütleri tarafından düzenlendi. Faşist baskı ve kıyımların protesto edildiği yürüyüş ve mitingde, MC'nin faşist uygulamaları dile getirildi. MC'nin halkımızın çeşitli kesimleri üzerinde uyguladığı baskılar sergilendi.

TİP her iki kitle gösterisini de destekledi. Parti il örgütleri yürüyüş ve mitinge en etkin biçimde katıldı. Partililer disiplinli bir şekilde kitlelerin içinde faşizmi, MC iktidarını protesto etti. TİP, kitle örgütlerinin en canlı, en içten destekçisi olduğunu bir kere daha gösterdi.

gerici sendikacılar ve partililer

Geçen ay Bursa'nın gerici basını TİP ve DİSK aleyhinde bir kampanya başlattı. TÜRK-İŞ'e bağlı 11 sendika şubesi TİP ve DİSK'e karşı bildiriler yayınladı. Antikomünizm yaptılar. Her türlü yalanı, ayak oyununu kullandılar. İşçi sınıfı hareketinin düşmanı Maocular, bu provokatör grup da, aynı gerici safta «görev» yapıyor. Bir grup CHP'li de bu saldırıda yer aldı. «MC Düşürülmelidir» kampanyası sırasında Bursa örgütü ve Partililer ağır baskılara maruz kalan iller arasındadır. Sosyalist harekete, işçi sınıfının ilerici sendikal hareketine karşı bütün işçi sınıfı düşmanları saf tutuyorlar.

Bu bir rastlantı mıdır? Elbetteki hayır.

Burjuva iktidarlarının öteden beri özellikle bazı işkollarındaki sendikal hareketi her ne pahasına olursa olsun kontrol altında tutmak istedikleri bilinmektedir. Bu işkollarından biri, madeni mamuller işkoludur. Kırıkkale ve Karabük yıllardır faşist sendikaların ve onların milislerinin en ağır baskı ve terörü kullanarak elleri altında bulundurmak istedikleri yerlerdir. İlerici sendikal hareketin buralara girmemesi için her türlü baskıyı ve terörü, her türlü sahteciliği uygulayagelmişlerdir. Aynı şey İskenderun Demir Çelik'te de yapıldı. Yüzlerce işçi işten çıkarıldı. Bir yanda faşist, gerici sendikalar, öbür yanda maceracı, sapkın akımlar işçilerin ilerici sendikalarda örgütlenmesini önlemek ve provoke etmek için ne yapmak lazımsa onu yaptılar. Samsun Bakır İzabe'de işten çıkarmalar, tertipler birbirini kovaladı. Seydişehir'de haince ve pervasızca gerçekleştirilenler ise yeni bir örnek. TÜRK - İŞ'e bağlı Türk Metal İş Sendikası ve komandolar baş rolü oynadılar bu oyunda. Şimdi burjuvazinin ve gerici sendikacılığın gündeminde Bursa var. Burjuvazinin ve gerici, faşist sendikaların amacı, ilerici sendikal hareketin kazandığı mevzilerden sökülüp atılmasıdır. Bunun içindir ki, Bursa yöresindeki belediye hoparlörlerinden «Tofaş ve Renault'da çalışacak milliyetçi işçi aranıyor» duyuruları yapılıyor. Diğer bir amaç da, işçi sınıfının politik hareketi ile sendikal hareketi arasına ayrılık sokmaktır.

Şu bilinmelidir ki, Türkiye İşçi Partililer, sosyalist işçiler, ilerici sendikal hareketin kazandığı her mevziin korunması ve daha güçlendirilmesi için sonuna kadar mücadele edeceklerdir. Gangster sendikacıların, gerici, faşist örgütlerin oyunlarını boşa çıkartmak için ellerinden geleni yapacaklardır. Maocu provokatörlerin çığırtkanlıklarını eylemleriyle ağızlarına tıkayacaklardır. Bu mücadelede işçi sınıfının birliğini sağlamak Türkiye İşçi Partililerin baş ilkesidir. Sosyalist işçiler, sosyal demokrat işçilere sınıf kardeşi olarak bakarlar. Kimi burjuva politikacıların ayak oyunlarına gelmemeleri için onlara yardım elini uzatırlar. Çünkü ilerici sendikal hareketi grupsal siyasi kariyerleri için kullanmaya kalkanlar, MC'nin kontrolundaki faşist, gerici sendikaların değirmenine su taşıyorlar. Türkiye İşçi Partililer ise, ekonomik ve sosyal hakların ve demokratik özgürlüklerin savunulması ve geliştirilmesi mücadelesinde ilerici işçilerin, sosyal demokrat işçilerin ve sosyalist işçilerin eylem birliğini, dayanışmasını korumaya çalışıyorlar.

partili,çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

ODALARIN KONGRELERİNDE MC YENİLDİ

Geçtiğimiz ay Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı bütün odaların genel kurulları yapıldı. Ziraat, Orman, Makine, Elektrik, İnşaat, Kimya, Gemi, Mimar ve diğer odaların genel kurullarının tümünde MC yenildi. Hemen bütün genel kurullarda MC iktidarının temsilcileri seçimlere katıldı. Gerek MHP yanlısı ülkücü Teknik Elemanlar Derneği, gerekse MSP yanlısı TEK - BİR'in örgütlediği ve tüm odalarda aynı slogan altında çıkan MC yanlıların tümü, ilerici demokrat ve sosyalist teknik elemanların karşısında yenilgiye uğradı. Türkiye'deki elli bini aşkın mühendis ve mimarın örgütlenmiş olduğu odalarda gericiler MC olarak önemli bir yenilgi aldı.

Meslek odalarının önemini bilen ve bu odaları ele geçirmek isteyen MC, devletin bütün imkânlarını kullandı. Yaklaşık bir yıldır çeşitli tayinlerle mühendis ve mimarlar üzerindeki baskıları arttıran, teknik elemanları çeşitli yerlere sürerek birbirinden ve örgütlerinden ayıran MC oda seçimlerine avantajlı girdi. Çünkü, adamlarını bir yıldır Ankara'daki dairelerde toplamıştı. İlerici ve sosyalistleri Ankara'dan uzaklaştırmıştı. Ayrıca genel kurulların olduğu günlerde, Ankara dışındaki MC destekleyicilerine özel izinler, harcirahlar çıkarıldı. Gerçekten devletin bütün imkânlarını kullandı. Ama sonuç değişmedi. Mühendis ve mimarlar faşist baskı ve kıyımlardan yılmadıklarını gösterdi. MC'ye güçlü bir ders verdi. Mühendis ve mimarların ilerici birliği MC'yi yendi.

8 MART. BİR DİRENİŞİN SİMGESİ

8 Mart Dünya Kadınlar Günü. Bütün emperyalist - kapitalist sistem içindeki toplumlarda, işçi, emekçi olmanın yanı sıra, kadın olmak ta sömürü ve baskı altında olmanın bir başka nedeni. Örneğin, erkek işçilere göre, aynı işi yapan kadın işçiler daha az ücret almaktalar. Ana olmaktan gelen nedenler, kadını, aile ve toplum içinde daha çok yük, sömürü ve baskı altında tutmaktadır.

Buna karşılık bilinçli, işçi, emekçi ve aydın kadınlar, işçi sınıfı partilerinde, demokratik kitle örgütlerinde ve nihayet kitle hareketlerinde direnmektedirler. 8 Mart bu direnişin simgesi. Sosyalist, kapitalist bütün toplumlarda Dünya Kadınlar Günü olarak kutlanıyor.

Ülkemizde de kadınların her türlü sömürü ve baskıya karşı direnişi gözlerden saklanamayacak kadar açık. İşçi sınıfı mücadelesinin doruk noktalarından biri olan 15 - 16 Haziran olaylarında kadın işçilerin yararlılıkları belleklerde halâ canlı.

İktidarın ırkçı şöven baskılarının yanı sıra ağaların sömürü ve baskılarına karşı doğu ve güneydoğu halkının mücadelesinde de kadınlar geri kalmıyorlar. Nitekim geçtiğimiz günlerde Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağlı Harmanlı köyünde, köy arazisine sahip çıkmak isteyen ağa ve jandarmalara karşı direnerek köye sokmamaları bunun son örneklerinden biridir.

Kadın sorunu kapitalist toplumun sorunudur. Tüm sömürü ve baskıların yanında kadınlar üzerindeki sömürüye karşı mücadele de işçi sınıfının sosyalist hareketinin mücadele odaklarından biridir.

ilerici, sosyalist gençlere yapılan suikastlar devam ediyor

İstanbul'un Beşiktaş semtinde bir devrimci öğrenci daha beş kurşunla katledildi. Hem de Beşiktaş'ın en kalabalık olduğu, herkesin işinden çıktığı saatte. Ve herkesin gözü önünde. Mehmet Ömer isimindeki Kıbrıslı devrimci genç, önceden planlandığı açıkça belli olan bir suikastla yere serilirken, kurşun sıkanlar herkesin gözü önünde bir arabaya binip kaçtılar. Hiçbir engelle karşılaşmaksızın. Şimdiye kadarki pratikten anlaşılan o ki, hiç bir engelle de karşılaşmıyacaklar. Faili meçhul yeni bir cinayet daha işlenmiş olacak sadece.

Tıpkı daha bir kaç ay önce Türkiye İşçi Partili Cezmi Yılmaz ve Halil Pelitörü olayında olduğu gibi. Devrimci öğrenciler özellikle seçilecek. Daha önceden hazırlanan planlarla suikasta kurban gidecekler. Ama cinayetin katilleri yine bulunamıyacak.

Aslında, MC iktidar olalı beri, öğrencilerin, öğretmenlerin, işçilerin öldürülmesi basit birer zabıta vakası haline geldi, daha doğrusu getirildi. Gün geçmiyor ki, bir öğrenci, bir işçi vurulmasın, yaralanmasın veya öldürülmesin. Bunalım içinde olan her burjuva iktidarın başvurabileceği yöntemler uygulanıyor. Kitlelerin dikkatleri, anarşinin gerçekten bulunduğu kapitalizm üzerinden daha başka yerlere çekiliyor. İşçi ve emekçi sınıfların, ilerici, sosyalist gençlerin mücadelesi bastırılmak isteniyor. Bir yurttaşın en doğal hakkı olan can güvenliği ortadan kalkıyor. Yöntemlerin her türlüsü kullanılıyor ve geçmiş dönemlere göre daha da ileri gidilerek, iktidar olan belli kesimler bu yöntemleri açıkça savunuyor.

Gerçekten, öğrencilerin, işçilerin kitleler halinde saldırıya uğraması, gözaltına alınması, tutuklanması MC iktidarında olağan olaylar haline geldi. Ama, bu olağanlığa rağmen yine de yeni gelişmeler, altı çizilmesi gereken gelişmeler var. Mehmet Ömer'in öldürülmesi bu tür olaylardan. Bir suikast olayı. Planlı, herşeyi önceden ölçülüp biçilmiş bir olay. Gerçi Türkiye'nin her kesiminde olan olayların çoğu planlı. Ama bu plan, Cezmi Yılmaz ve Halil Pelitörü olayında olduğu gibi, Kıbrıslı öğrenci Mehmet Ömer'in olayında açıkça sırıtıyor. Bu açıklık, adeta Brezilya'da faşistlerin örgütlediği ölüm mangalarını ve bu mangaların icraatlarını andırıyor. Altının çizilmesi gereken nokta burası. Anayasanın, hukuk devleti ilkelerinin ve bu arada MC iktidarının varolduğu bir ülkede dökülen kanların, çektirilen acıların sorumluluğu büyük. Bu sorumluluğu en iyi, en etkin hatırlatacak güç ise işçi ve emekçi sınıfların örgütlü gücü. İlerici, sosyalist gençlerin, öğrencilerin somut sorunlar etrafında oluşturacakları eylem birliği. Bu birliğin, işçi ve emekçi sınıfların örgütlü mücadelesinin tutarlı, etkin bir yandaşı olması. Ölüm mangalarının icraatlarına konabilecek en etkin set bu.

Afrika'da ulusal kurtuluş

Afrika halklarının ulusal ve sosyal kurtuluş için verdikleri mücadele yeni boyutlar kazanıyor. Polisario Kurtuluş Örgütü, Sahra'nın bağımsızlığı için mücadelesini Sahra Demokratik Cumhuriyeti'-ni ilân etme aşamasına getirdi. Rodezya ve Güney Afrika'da, Zaire'de, Zambia'da ilerici güçler seslerini daha kararlı bir biçimde yükseltiyorlar. Angola'daki gelişmelere paralel olarak bu ülkelerde gerici iktidarlar sarsılıyor, toplumsal patlamaların ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin maddi koşulları oluşuyor.

Afrika'daki ulusal kurtuluş hareketlerinin merkezi bugün Angola. Bu ülkede Portekiz sömürgeciliğine karşı ilk ayaklanma 4 Şubat 1961'de MPLA tarafından başlatıldı. Dünya Sosyalist Sistemi'nin, Portekiz Komünist Partisi'nin ve dünyadaki tüm demokratik, ilerici güçlerin desteklediği MPLA ulusal kurtuluş hareketi uzun ve kararlı mücadelesi sonucu bugün Angola'da siyasi iktidarı ele geçirmiş durumda. Angola artık bir Halk Cumhuriyeti. Devrim Konseyi ülkeyi emperyalizmin ekonomik sultasından da kurtarma yolunda gerekli dönüşümleri başlattı.

Tüm dünyada gerileyen emperyalizm, Gine - Bissau ve Mozambik'ten sonra Angola'dan da sürülüp çıkartıldı. Angola'daki ilerici güçlerin bu zaferi, Afrika'da emperyalizmin daha da süratle gerilemesine katkıda bulunacak. Bugün Zaire, Zambia, Rodezya ve Güney Afrika'da gerici, ırkçı rejimler yoğun bir politik ve ekonomik buhran yaşıyorlar. Uygulanan sıkıyönetimler ve süregelen baskılar bu buhranı yok edemiyor. Zaire'deki gerici yönetime karşı Zaire'li gerillalar Angola sınırında üstlenmiş durumda.

Güney Afrika'daki ırkçı yöneticiler sömürgeleri olan Namibia'daki Halk Kurtuluş Ordusu'nun eylemini, Angola zaferinin güçlendireceğinden ve kendi baskıcı rejimlerini sarsıp, parçalayacağından korkuyorlar.

Zambia Hükümeti'nin Atlas Okyanusu'na açılmasını sağlayan demiryolu MPLA tarafından kesilince bu ülkedeki ekonomik ve politik kriz yoğunlaştı. Ulusal Kurtuluş Hareketi güçlenmeye başladı.

Rodezya'da ırkçı İan Smith rejimine karşı ayaklanan gerillalar Afrika Birliği Örgütü'nce destekleniyor. Mozambik Devlet Başkanı «Tüm Mozambik halkını Rodezya'daki gerillaların yanında çarpışmak üzere hazırlıklı olmaya» çağırdı.

Angola devlet başkanı Neto, «Güney Afrika'-nın bağımsızlığı için çarpışacağız, Zambia'nın yardımına koşacak, Rodezya halkını destekleyeceğiz. Kendimizi kendi bağımsızlığımızla sınırlamayız» diyor.

Başta Sovyetler Birliği ve Küba olmak üzere Dünya Sosyalist Sistemi, maddi yardımın yanı sıra teknisyenleri ve askerleriyle de olsa ulusal kurtuluş hareketlerinin ve genç halk cumhuriyetlerinin en büyük desteği olduğunu göstermiştir.

Afrika'daki ulusal kurtuluş savaşları Çin yöneticilerinin sosyalizm düşmanı tavrını da bir kez daha açıkça ortaya çıkarıyor. Özellikle Angola iç savaşında MPLA karşısında batı yanlısı UNİTA ve FNLA'yı destekleyen Çin'li yöneticiler şimdi de dünyanın tüm ülkeleri birbiri ardından Angola Halk Cumhuriyeti'ni tanırken, ABD yanında Angola Halk Cumhuriyeti'ne tavır alıyorlar.

Öteden beri ABD dümen suyundaki Türk Dış politikası Angola'yı tanıyıp, tanımamak konusunda suskun. Burjuvazinin bu güdümlü tavrı uluslararası politikadaki yalnızlığının bir nedeni.

Türkiye Angola Halk Cumhuriyeti'ni tanımalıdır. İşçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın çıkarları anti - emperyalist ülkelerin çıkarlarıyla birdir, aynı doğrultudadır.

PARİS KOMÜNÜ

Paris Komünü, Dünya İşçi Sınıfı tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır. Komün ilk defa olarak işçi ve emekçi sınıfların devlet yönetmedeki yeteneklerini gösterdi, aynı zamanda Komün, siyasi iktidar elinden alındığında burjuvazinin nasıl saldırgan ve hain olabileceğinin açık bir kanıtı.

Temmuz 1870'de başlayan Fransız Alman savaşı, III. Napolyon yönetimindeki Fransız ordusunun yenilgisiyle sonuçlandı. Bunun üzerine Parisli işçiler, küçük memurlar ve esnaflar 1871 Şubat'ında yurdu savunmak için «Ulusal Muhafız Komitesi» kurdular, örgütlenmeye başladılar. Aralarında para toplayarak toplar döktürdüler.

Bu örgütlenmelerden ürken burjuva iktidarı, 18 Mart 1871 günü üzerlerine asker göndererek silahsızlandırmaya kalktı. Ancak askerler de isyan ettiler ve Paris Komüncülerin eline geçti.

Aynı gün Merkez Komitesi yayınladığı bildiride «yurttaşlar... halkın güçlü soluğuyla silinip süpürülenlerin yerini almak niyetinde değiliz, en kısa zamanda belediye seçimlerine hazırlanın» diyordu.

Paris'te kurulan Komün'ün yanı sıra Lyon, Marsilya, Toulouse, Creuset'de de Komünler kuruldu. Ancak mahalli yönetim gereklerine göre kurulan bu Komünlerin birbirleriyle bağlantıları yoktu.

Köylüler için hazırlanıp dağıtılan bildiride «Paris'in istediği: toprağın köylülerin, aletin işçilerin, işin herkesin olmasıdır» deniliyordu. Fakat bu girişimler yeterli değildi, kır emekçileri Komüncülerin yanında yer alamadı.

Komün yöneticileri gerekli siyasi tecrübe ve bilgiden yoksundular. Örneğin, Fransız Merkez Bankası'nı serbest bıraktılar ve banka yöneticileri bankadaki paraları kaçırarak Versay'da kurulmuş bulunan burjuva hükümetine önemli maddi destek sağladılar. Gerici gazetelerin susturulması çok sonra akıllarına geldi.

Bu arada Versay hükümeti dün can düşmanı bildiği Almanlar'la kendi halkına karşı anlaştı. Alman esir kamplarındaki yüzbinden fazla Fransız askeri Komüncülere karşı örgütlendi. Bu konuda Alman İmparatoru Bismarck şöyle diyordu: «Siz bütün uygarlıkların dayandığı yasaları ayaklar altına alan bir haydut sürüsüne karşı savaşıyorsunuz. Özel mülklerin saldırıya uğramasına... seyirci kalamayız.»

Almanlar karşısında yenik düşen Fransız subayları hınçlarını Komüncülerden çıkararak amansızca saldırıyorlardı. Komün yaşamının en son haftası, «en kanlı hafta» diye bilinir. İşçi mahallelerine doğru çekilmeye başlayan Komüncüler en büyük direnci buralarda gösterdiler. Erkek, kadın, çocuk, herkes savaşıyordu. Vurulanlar «Yaşasın Komün!» diye bağırarak ölüyorlardı.

Ne var ki, işçi ve emekçi sınıfların iktidarı, daha tarihin gündemine girmemişti. Komün uzun süre yaşayamadı ama, Dünya İşçi Sınıfı hareketi daha sonraki yıllarda bu zengin deneyden yararlanmasını bildi. Paris'li Komüncüler yaptıklarıyla ve yapamadıklarıyla Dünya İşçi Sınıfına ve sosyalist hareketine ışık tutmaya devam ediyorlar.

ÇARK BAŞAK ● Türkiye İşçi Partisi Merkez Yayın Organı ● Sahibi : Türkiye İşçi Partisi adına Behice BORAN ● Sorumlu yazı işleri müdürü : Nurdan ORPEN ● 15 günde bir yayınlanır ● Yönetim yeri : TİP Genel Merkezi, Nur'u Ziya Sok. 17/5 Tünel - İSTANBUL ● Dizgi - Tertip : Başaran Matbaası ● Baskı : Ufuk Matbaası — Tel : Tel : 26 43 09 ● Abone : 24 sayı için 35.— TL. Tel. : 45 92 01